

ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာ  
ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်  
**ကျေးရွာပွဲဖြိုးရေးအစီအစဉ်**  
**(၂၀၁၈-၂၀၂၂)**



ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာပွဲဖြိုးရေးကော်မတီ

ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာ၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊  
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေ လ

**မာတိကာ**

|                                                                                               |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| မာတိကာ                                                                                        | ၁         |
| စကားချီး                                                                                      | ၅         |
| ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်                                  | ၇         |
| <b>အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ်</b>                                      | <b>၈</b>  |
| <b>(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု</b>                 | <b>၈</b>  |
| (က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်                                                    |           |
| (ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု                                                          |           |
| <b>(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ</b>                                   | <b>၁၀</b> |
| (က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား                                          |           |
| (ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ                                                                        |           |
| <b>(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ</b>                                          | <b>၁၁</b> |
| (က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ                                                               |           |
| (ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု                                   |           |
| (ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု                                                |           |
| (ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ                                                                    |           |
| (င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ                                                              |           |
| (စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု                                                                    |           |
| <b>(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ</b>                                     | <b>၁၄</b> |
| (က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်                                                  |           |
| (ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ                                                            |           |
| (ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ                             |           |
| (ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု                                  |           |
| (င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု                                                        |           |
| (စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး                                        |           |
| (ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု                                                                     |           |
| (ဇ) အခြေခံအဆောက်အအုံများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး |           |

- (ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး
- (၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုအထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈
- (က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
- (ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
- (၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀
- (၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂
- (၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
- (က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
- (ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
- (ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
- (ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
- (၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၇
- (၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၈
- (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
- (ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
- (ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
- (ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
- (၁၁) စီမံကိန်းကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀
- (၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
- (၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
- (၁၁-၃) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

## နောက်ဆက်တွဲ

### နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်းဇယားများ

၃၃

#### (၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁ လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား ၂ လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား

- ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
- ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
- ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
- ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
- ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့်အိမ်ထောင်စုများ
- ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
- ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
- ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) **ကျေးရွာ၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ**

- ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
- ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
- ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
- ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
- ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
- ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
- ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
- ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား ၂၁ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
- ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား ၂၃ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား ၂၄ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ
- ဇယား ၂၅ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
- ဇယား ၂၆ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
- ဇယား ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
- ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
- ဇယား ၂၉ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

|         |                                                               |
|---------|---------------------------------------------------------------|
| ဇယား ၃၁ | ကျောင်းတက်နှုန်း                                              |
| ဇယား ၃၂ | စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ                |
| ဇယား ၃၃ | ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ                                 |
| ဇယား ၃၄ | အဖြစ်များသော ရောဂါများ                                        |
| ဇယား ၃၅ | လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု                   |
| ဇယား ၃၆ | ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ                    |
| ဇယား ၃၇ | သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု                                       |
| ဇယား ၃၈ | အိမ်သာ အမျိုးအစား                                             |
| ဇယား ၃၉ | ကျား-မ ရေးရာ                                                  |
| ဇယား ၄၀ | ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ                                 |
| ဇယား ၄၁ | ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ                                |
| ဇယား ၄၂ | ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး                                    |
| ဇယား ၄၃ | သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ                                     |
| ဇယား ၄၄ | လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ                                    |
| ဇယား ၄၅ | ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ                |
| ဇယား ၄၆ | ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ                      |
| ဇယား ၄၇ | ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု |
| ဇယား ၄၈ | မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ                                    |

**နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊**

**အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ**

**၇၀**

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

**နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်းအထိ) ၇၃**

**ကိုးကားစာရင်း**

**၇၆**

## စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၇-၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၁-၂၀၂၂ ခုနှစ် အထိ (၅) နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောနည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းအဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်သောနေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကို ထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင်ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက် ပံ့ပိုးမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် အပိုင်း (၂) ပိုင်း ပါရှိပါသည်။ အပိုင်း (က) တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက် နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြ ထားပါသည်။ အပိုင်း (ခ) သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များ၏ အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ်အချက်အလက်များပါဝင်ပါသည်။

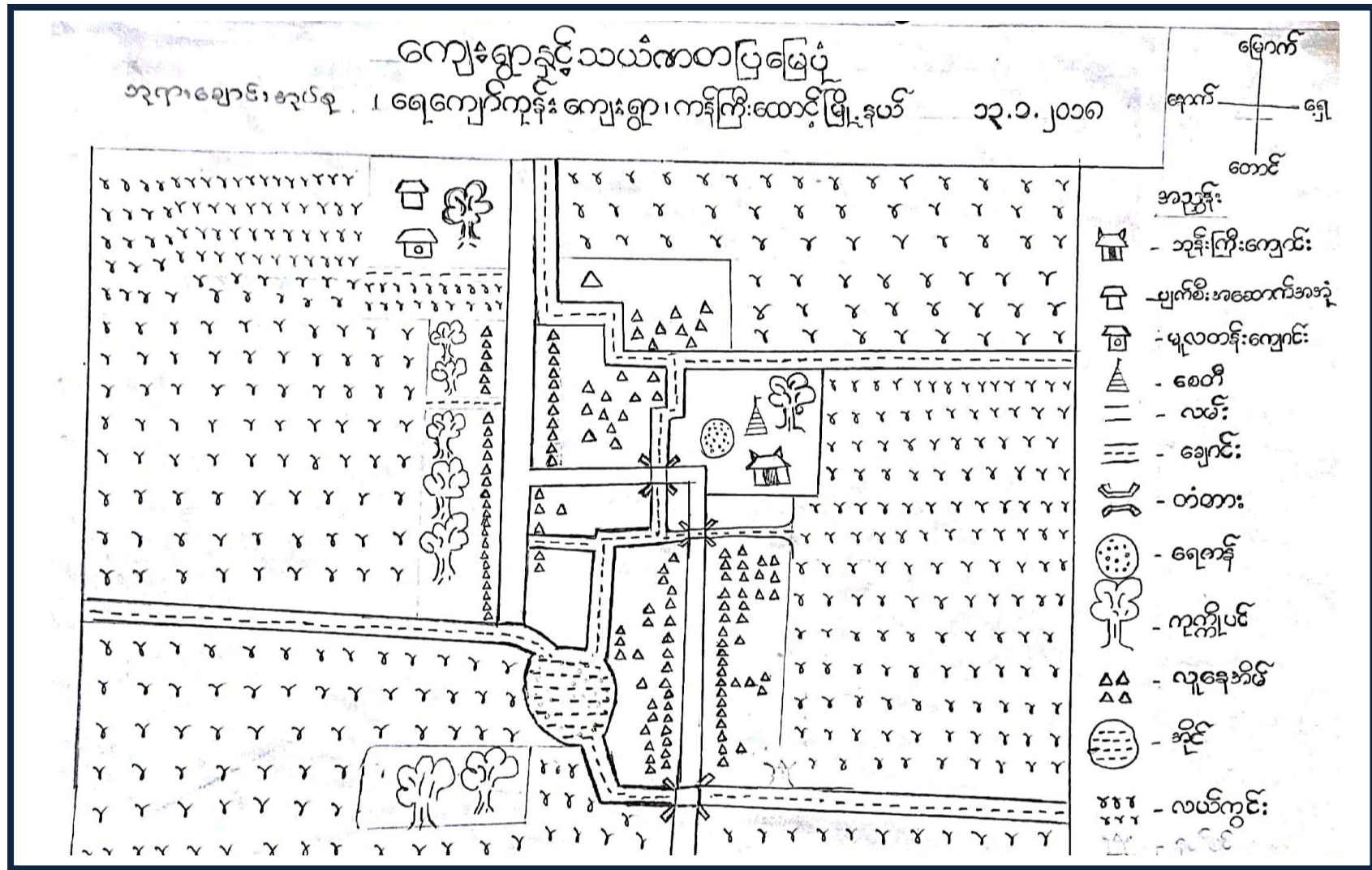
မေလ၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာ၊ ဘုရားချောင်းကျေးရွာအုပ်စု

ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်

ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်



## အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

### ၁ နိဒါန်း

#### ၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုသိမ်ခရိုင်၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်၊ ဘုရားချောင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာသည် အိမ်ခြေနည်းပါးခြင်း၊ လူဦးရေနည်းပါးခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများလည်း နည်းပါးနေခြင်းတို့ကြောင့် ဤအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမ ဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထု ပါဝင်မှုအားနည်းရပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာ အုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက် များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန်လိုအပ်သော နည်းပညာများ ရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။ သို့သော် အလွယ်တကူတက်ကျွမ်းမှုမရှိ၍ စီစဉ် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ခက်ခဲပါသဖြင့် မိမိတို့ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေး ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများဖြင့် ပြုစုတင်ပြ သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့ နေရသောပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့် အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ် စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅) နှစ်တာ ကာလအပြီးတွင် ရရှိ အောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေ နှင့် ဆောင်ရွက်မည့်နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်း များကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း များ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်

ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူ မှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

### **အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်မှု**

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့် အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီ များကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း အဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs)၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏ အမှန်တကယ်လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအရ ပါဝင်လှူဒါန်းမည်ဆိုပါက ပိုမိုထိရောက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော် တို့ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော် တို့ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းအကြီးစားများမဟုတ်ဘဲ လူထုကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းအသေးစားများ ဖြစ်၍ လူထုမှလည်း ထိုက်သင့်သည့် လုပ်အားများထည့်ဝင်နိုင်ခြင်း၊ စိတ်ပါဝင်စားမှု၊ ကိုယ်တိုင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှု၊ စိတ်အားထက်သန်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံများလည်း ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေး ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း များနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်

စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ပါမည်။

## ၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သောငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင်ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့်စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်းတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

## ၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

### (က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာသည် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုသိမ်ခရိုင်၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်၊ ဒါးကတိုက်နယ်၊ ဘုရားချောင်းကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိကျေးရွာဖြစ်ပြီး ကန်ကြီးထောင့်-ဒါးက- မန္တလေးကုန်း တာလမ်းမနှင့် ဆက်သွယ်နေသဖြင့် သွားလာရလွယ်ကူပါသည်။ ကျေးရွာသည် မြေပြန့်ဒေသတွင် တည်ရှိပြီး အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ပတ်လည်တွင် လယ်ကွင်းများ၊ အခြားကျေးရွာများ ရှိပါသည်။

**(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်**

ကျေးရွာသည် ဒါးကချောင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသော ချောင်းငယ်များကို ရေသွင်းမြောင်းများဖြင့် ဆက်သွယ်ထားပြီး ရေချိုရရှိသဖြင့် စပါးစိုက်ပျိုးရေးအတွက် အထူးကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စပါးစိုက်ပျိုးမြေဧက (၃၄၆) ဧကခန့် ရှိပြီး မိုးရာသီ ရေကြီးချိန်တွင် မြစ်ရေဝင်ရောက်မှု ရှိသဖြင့် ဧကအကုန် စိုက်ပျိုး၍ မရပါ။ နွေစပါးကိုသာ အဓိကစိုက်ပျိုးရပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးသည် နွေစပါးကိုသာ ရေသွင်းမြောင်းဖြင့် အဆင်ပြေစွာစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝတွင်းထွက် သယံဇာတများမရှိပါ။ သဘာဝတိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များလည်း ရရှိနိုင်မှုနည်းပါးသွားပြီဖြစ်ပါသည်။ နွားစာအတွက် မြက်များကို စားကျက်မြေ၊ လယ်ကန်သင်းများနှင့် မြောင်းကမ်းပါးမှ အလွယ်တကူရရှိနိုင်ပါသည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များမှာလည်း သာမန်တွေ့ရသော အပင်များသာ ဖြစ်ပါသည်။

**၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ**

**(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ**

အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၅၇) စုနှင့် ကျား (၂၉၁)၊ မ(၂၉၉) ဦးဖြင့် လူဦးရေပေါင်း (၅၉၀) ဦး ရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှ (၃.၈) ဦးနှုန်းရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှနှုန်း ၅ ဦးထက် လျော့နည်းသည်။ ကျေးရွာတွင် ကရင် (ဗုဒ္ဓ) လူမျိုးများနေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်သည် ကျေးရွာရှိလူဦးရေအားလုံး၏ ၆၇% ခန့်ရှိပြီး အမျိုးသမီးဦးရေစုစုပေါင်းမှာ အမျိုးသား အရေအတွက်နှင့် အလွန်ကွာခြားမှုမရှိသဖြင့် အမျိုးသမီးများလုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အလုပ်များကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး အလုပ်အကိုင်များကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပါက လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပိုမိုအထောက်အကူပြုစေနိုင်ပါမည်။

**(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု**

အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့် အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာအဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် မိမိတို့ကျေးရွာအနေအထားဖြင့်ကြည့်သော် အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၆၉% ခန့်သည် ဆင်းရဲနှင့် အလွန်အိမ်ထောင်စုအဆင့်အဖြစ်သတ်မှတ်ကြပြီး ၁၀% အဆင်ပြေသည့်အဆင့်၊ ၂၁% သည် အလယ်အလတ်အဆင့် ရှိကြသည်ဟုသတ်မှတ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု၊ လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မြောင်းရေသွင်း၍ စိုက်ပျိုးနိုင်မှုကြောင့် ကျေးရွာစီးပွားရေးအနေအထားမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။ အချို့သော အိမ်ထောင်စုများမှာ လက်သမား၊ ပန်းရန်၊ အရောင်းအဝယ်နှင့် ကျပန်းအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်မှုများရှိပါသည်။ ၎င်းတို့တွင် ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများ၊

မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများ၊ လက်လုပ်လက်စားများ ပါဝင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စု အရေအတွက် (၇၆%) ခန့် ထိရှိကာ ဆင်းရဲ၊ အလွန် ဆင်းရဲအဆင့်ရှိ အိမ်ထောင်စုများပါဝင်ကြသည်။ မိုးတွင်းကာလ မြစ်ရေကြီးချိန်တွင် မြစ်ရေဝင်ရောက်မှုများ ရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်ရှားပါး၍ စားနပ် ရိက္ခာ မဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု (၁၀) စုခန့်ရှိပါသည်။

**(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု**

ကျေးရွာတွင်မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ ပို၍ များပြားသော်လည်း ရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အဓိကဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြပြီး ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ လက်လီ ဈေးရောင်း၊ ခေါင်းရွက်ဗျပ်ထိုးလုပ်ငန်း၊ စက်ပြင်၊ ဆန်ကြိတ်စက်လုပ်ငန်းများ စသည်တို့တွင်လည်း ကျပန်းအဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာမှ ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများ၏ သုံးပုံ တစ်ပုံ အား လေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ ၎င်းတို့အားလုံး သူတပါးထံမှမချေးမငှားပဲ (၆) လမှ (၁၂) အတွင်း ဝမ်းစာ ဖူလုံနိုင်ပါသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် အကြွေး (၁) သိန်းမှ (၄) သိန်းထိ ရှိကြပါသည်။ ချေးငွေအများစု ကို ကျေးရွာ သမဝါယမအသင်း၊ ပုဂ္ဂလိကချေးငွေလုပ်ငန်းများ၊ ကျေးရွာအများပိုင်ရန်ပုံငွေနှင့် ဆွေမျိုး များ၊ မိတ်ဆွေများ၊ ငွေတိုးချေးသူများထံမှ ချေးယူရရှိကြသည်။ ချေးငွေများကို အသုံးပြုကြပုံမှာ စား သုံးရန်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်နှင့် ကျန်းမာရေးကိစ္စရပ်များ၊ ဝင်ငွေရ အလုပ်အကိုင်များ၊ ပညာရေးတို့အတွက် သုံးစွဲကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်သောအိမ်ထောင်စု အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု အမျိုးအစားတွင် ရေကြီးခြင်းကို နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိပြီး စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု၊ စိုက်ပျိုးမြေရှားပါးမှုကို အသင့်အတင့် အနေအထားတွေ့ရှိရသည်။ မြေယာမဲ့ ဆင်းရဲသားတောင်သူများ၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများအတွက် ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ပိုမို မြင့်မားပါသည်။ အုပ်စုအလိုက် ခွဲခြားသတ်မှတ်ရာတွင် ထိခိုက်သက်ရောက်မှု နည်းပါးသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

**(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ**

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အစားအစာ ပြည့်ဝမှုရှိပါသည်။ ကလေးငယ် အများစုသည်လည်း ကျန်းမာသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ မိုးရာသီတွင် သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါဖြစ်ပွားမှု၊ ခံစားရမှုများ များပြားပါသည်။ မူလတန်းကျောင်းတွင် အာဟာရ တိုက်ကျွေးမှု အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ တကိုယ်ရည် သန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအသိအမြင်များ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် အခြေခံ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများကို ကျေးရွာမှ ၂ မိုင်ခန့်ကွာဝေးသော ဒါးကကျေးရွာရှိ တိုက်နယ်ဆေးရုံ၊ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းသို့ သွား

ရောက်ကုသနိုင်ပါသည်။ မြို့နယ်ဆေးရုံများ၊ ပုဂ္ဂလိက ဆေးခန်းများ၊ ဆေးဆိုင်များသို့လည်း ကားလမ်းမှတစ်ဆင့် သွားရောက်ကုသနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အဝီစိတုံကင်တွင်း၊ မိုးရေလှောင်ကန်နှင့် မြစ်ချောင်းများမှ ဆက်သွယ်ဝင်ရောက် လာသော မြောင်းရေကိုသာ သုံးစွဲကြရပြီး သောက်ရေ/ သုံးရေ လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း သန့်ရှင်းမှု အားနည်းနေပါသေးသည်။ သို့သော် ကြိုချက်သောက်သုံးကြသဖြင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောနှင့် အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများနည်းပါးကြောင်း တွေ့ရသည်။

### (င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အတော်အသင့် မြင့်မားကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာသားအများစုသည် အခြေခံအရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်တို့ကို တတ်မြောက်ကြပြီး ဘွဲ့ရ အရေအတွက် အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာရေးကို ကျေးရွာတွင်းရှိ မူလတန်းလွန် ကျောင်း တွင် သင်ယူနိုင်ပြီး အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းပညာကို ဘုရားချောင်းကျေးရွာ၊ ဒါးကကျေးရွာ၊ ဆပ်ကွင်းကျေးရွာများတွင် သွားရောက်သင်ယူနိုင်ပါသည်။ တက္ကသိုလ်ပညာရေးကို ပုသိမ်မြို့တွင် သင်ကြားနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများမှာ နိမ့် ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်များအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုအခြေခံသည့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ သည်လည်း နည်းပါးဆဲဖြစ်သည်။

### (စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှုအနေအထားမှာ တည်ငြိမ်ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျား နှင့် မ အကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။

ကျေးရွာတွင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့်ပညာရေးနှင့် အခြားနယ်ပယ် များတွင် အခွင့်အရေးတူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ ပညာရေးနှင့် ဆိုင်သော ကိန်း ဂဏန်းများတွင် မူလတန်း၊ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းများရှိ ကျား၊ မ အရေအတွက်မှာ အလွန် ကွာခြားမှုမရှိသဖြင့် အမျိုးသမီးများအတွက် ပညာသင်ယူရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးမှာ အမျိုးသားများနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျေးရွာတွင် နေ့တွက်လုပ်အားခငွေများမှာ အမျိုးသားများက ပိုမိုရ ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လုပ်အားသဘာဝနှင့် အင်အားစိုက်ထုတ်မှုတူညီသော်လည်း အမျိုးသမီး များသည် အမျိုးသားများထက် လုပ်အားခလျော့နည်းပြီးကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုမရှိသော်လည်း လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များတွင်လည်း အမျိုးသမီးပါဝင်မှု အသင့်အတင့်

ရှိပါသည်။ ကျား/မ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျားမတန်းတူညီမျှမှု ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် ပိုမိုအထောက်အပံ့ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

**၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ**

**(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု**

ကျေးရွာတွင် စီးပွားရေးနှင့် ပတ်သက်သော အဖွဲ့အနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနမှ ဖွဲ့စည်းထားသော မြစိမ်းရောင်ကျေးရွာရန်ပုံငွေနှင့်ဆိုင်သောအဖွဲ့၊ အစိုးရမဟုတ်သည့် Pat Myanmar ငွေချေးအဖွဲ့၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သမဝါယမအသင်း စသည့် အဖွဲ့အစည်းများရှိပါသည်။ လူမှုရေးနှင့်ဆိုင်သော အဖွဲ့ကို သီးသန့်ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိသော်လည်း ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့အနေဖြင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

**(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ**

ကျေးရွာတွင် စပါးကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြပြီး အချို့အိမ်ထောင်စုများမှာ သီးပင်စားပင် များ တနိုင်တပိုင် စိုက်ပျိုးကြသည်။ နွေစပါးစိုက်ဧက (၃၄၆) ဧကခန့်ရှိပြီး မိုးတွင်းကာလတွင် ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုကြောင့် မိုးစပါး စိုက်ပျိုး၍ မရပါ။ နွေစပါးတစ်ဧက ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းမှာ (၁၀၀) တင်းနှုန်း ထွက်ရှိသည်။ သီးနှံစိုက်ခင်းများတွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဖျက်ပိုးကျရောက်မှုအသင့်အတင့်ရှိပြီး ထိရောက်သော ဖျက်ပိုးနှိမ်နင်းရေးနည်း စနစ်နှင့် ဆေးဝါးတို့အတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ လိုအပ်သလို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးစေလိုပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကိုယ်ပိုင် လက်တွန်းထွန်စက်များဖြင့် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိပြီး ကျန်အိမ်ထောင်စုများမှာ ငှားရမ်းသုံးစွဲရသဖြင့် ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်မှုကို ရင်ဆိုင်ရလေ့ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စပါးကိုအဓိကစိုက်ပျိုးသဖြင့် ကျေးရွာမှ နေ့စားအလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်အကိုင် အသင့်အတင့်ရရှိကြသည်။ သို့သော် စပါးရိတ်သိမ်းချိန်များတွင် ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်များဖြင့် ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်သည့်အချိန်တွင် ကျပန်းအလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခက်အခဲ အနည်းငယ်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် နွားမွေးမြူသူ ၃.၈% ခန့်ရှိ၍ ကျွဲမွေးမြူသူ ၆.၄% ခန့်၊ ဝက်မွေးသူအိမ်ထောင်စုမှာ တစ်ရွာလုံး၏ ၅၄% ဝန်းကျင်ရှိပြီး ဒေသမှ ဝက်မျိုးများကို တစ်အိမ်လျှင် ၁ ကောင်၊ ၂ ကောင်မျှသာမွေးမြူကြသည်။ ဒေသကြက်မွေးသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၅၄% ခန့် ဖြစ်ပြီး ဘဲများလည်း မွေးမြူကြသည်။ ရာသီအလိုက် ဖြစ်ပွားတက်သော ကြက်နာ၊ ဝက်နာရောဂါ တခါတရံ ကျရောက်တက်ပါသည်။ အရေးပေါ်ငွေလိုအပ်ချိန်တွင် မွေးမြူရေးမှလည်း ဝင်ငွေအသင့်အတင့်ရရှိသဖြင့် အသုံးတည့်

သည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ မိုးရာသီတွင် ငါး၊ ဖား ရရှိရေးအတွက် ပိုက်ထောင်၊ ငါးမျှား၊ မြွန်း ထောင်ခြင်း စသည်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကြသူများ ရှိပါသည်။

**(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ**

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းမရှိပါ။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ နေ့စား အလုပ်များ၊ ကုန်စုံဆိုင်လုပ်ငန်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဈေးရောင်း၊ ခေါင်းရွက် ဗျပ်ထိုး၊ ပန်းရံနှင့် ဝန်ထမ်းအလုပ်တို့ဖြစ်ကြသည်။ လုပ်ငန်းအများစုမှာ ရာသီဥတုနှင့် အမျိုးအစား အလိုက် တွက်ခြေကိုက်မှု အနည်းအပါးမှ အသင့်အတင့်အနေအထားတွင်ရှိသည်။ ကျပန်းအလုပ် သမားအချို့၏ လုပ်အားခမှာ တစ်နေ့လျှင် ၃၅၀၀/- ကျပ်မှ ၅၀၀၀/- ကျပ်ထိရှိကြပါသည်။ ကျပန်း အလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်မှာ အဆင်သင့်မရှိဘဲ ရာသီအလိုက် ပေါ်ပေါက်လာသော အလုပ်ကို သာ လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။ မိုးရာသီတွင် ငါးဖမ်းသည့် လုပ်ငန်းကို အဓိက အားထားရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေများပြားပြီး လူ့အရင်းအမြစ် အလားအလာကောင်း တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ လူငယ်လူရွယ်၊ အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ခက်ခဲမှုများကြောင့် ကန်ကြီးထောင့်မြို့ ၊ ပုသိမ်၊ ရန်ကုန်မြို့ကြီးများတွင်လည်းကောင်း အသိအကျွမ်း၊ ဆွေမျိုးအပေါင်းအဖော်တို့ကိုတည်မှီ၍ အလုပ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ လုပ်ငန်းခွင်သုံး ပညာ အရည်အချင်းပိုင်းတွင်လည်း အနည်းငယ်နိမ့်ကျခြင်း၊ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် နေရာ/ ငွေကြေး လုံလောက်မှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဝါသနာပါရာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှုအခြေခံသည့် အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုအားနည်းသည်။

**(ဃ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု**

ကျေးရွာရှိ စပါးစိုက်ခင်းများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်တတ်ခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ဓာတု မြေဩဇာသုံးစွဲမှုများပြားခြင်းတို့ကြောင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးများ ကျဆင်းလာနိုင်ပါသည်။ တောင် သူများအနေဖြင့် ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှုများပြားသည်။ ယခုကဲ့သို့ ဆက်လက် သုံးစွဲ နေပါက နောင်လာမည့် ကာလများတွင် မြေဆီလွှာများ ပျက်စီးကာ စပါးအထွက်နှုန်း လျော့ကျလာနိုင် ပါသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများမြှင့်တင်ဆောင်ရွက် ပေး သင့်သည်။

ဤကျေးရွာမှာ မြေပြန့်ဒေသအပိုင်းတွင် တည်ရှိပါသည်။ မြေပြန့်ဒေသဖြစ်သော်လည်း ရေကြီး ရေလွှမ်းခြင်းများ နှစ်စဉ်လိုလိုပင် အနည်းနှင့် အများ ဖြစ်ပွားတက်ပါသည်။ မုန်တိုင်းဘေးအန္တရာယ်

ကျရောက်မှု နည်းပါးပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်မှာ လယ်ယာမြေများ၊ မြောင်းများ၊ သစ်ပင်များဖြင့် စိမ်းလန်းစိုပြေနေသဖြင့် မိုးခေါင်ခြင်း သဘာဝအန္တရာယ်မှာ အလွန်နည်းပါးပါသည်။

**(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု**

ကျေးရွာမှတောင်သူများသည် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ထုတ်ချေးသော ချေးငွေကို တစ်လအတိုးနှုန်း ၇၀ ပြားတိုး၊ တစ်ဧက တစ်သိန်းခွဲကျပ်နှုန်းဖြင့် အများဆုံး ဆယ်ဧကအတွက် ချေးယူနိုင်ကြသည်။ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ထောက်ပံ့ပေးထားသော မြစိမ်းရောင်ရန်ပုံငွေ ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် Pact Myanmar ငွေချေး အဖွဲ့လည်းရှိပါသည်။

ကျေးရွာသားအများစုသည် ချေးငွေကို စိုက်ပျိုးရေးအတွက်သာမက ရိက္ခာ၊ ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် ရောယှက်သုံးစွဲပါသည်။

**(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနံပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး**

ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာရေးကို ကျေးရွာတွင်းရှိ အလျား ၉၀'၊ အနံ ၃၀'၊ အမြင့် ၁၅' ရှိ RC ကျောင်းဆောင်သစ်တွင် သင်ကြားပေးနေပါသည်။ အဆိုပါ ကျောင်းဆောင်သစ်ကို ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာထည့်ဝင်မှု၊ နိုင်ငံတော်ထောက်ပံ့မှုတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းဆောင်အတွင်း ဆရာ/ ဆရာမ ရုံးခန်းပါ ဖွင့်လှစ်ထားပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း ၈၅ % ခန့်သည် ရေးတက်ဖတ်တက်ကြပြီး (၉) နှစ်အထက် လူဦးရေအားလုံး၏ ၁၀ % မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာရေးကို ရရှိထားကြပါသည်။ မူလတန်းအောင်ချက် ရာနှုန်းမြင့်မားပြီး ကျောင်းအပ်နှံနှုန်းထားသည် ကျေးရွာရှိ မူလတန်း အရေအတွက်ထက်များပါသည်။ မူလတန်းပြ ဆရာ/ မ (၆) ဦးရှိပြီး ကျောင်းသား အရေအတွက်မှာ (၁၃၂) ဦး ရှိသဖြင့်တပည့်ဆရာ အချိုးအရ အဆင်ပြေပါသည်။

ရွာသူရွာသားများအတွက် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုတို့ကို ကျေးရွာမှ ၂ မိုင် ခန့်ဝေးသည့် ဒါးက ကျေးရွာရှိ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းနှင့် တိုက်နယ်ဆေးရုံ သို့ မြေသားလမ်းမှတစ်ဆင့် သွားလာနိုင်ပါသည်။ နွေအခါ အဆင်ပြေသော်လည်း မိုးတွင်းကာလတွင် လမ်းများပျက်စီးခြင်း၊ ရေလမ်းမှတစ်ဆင့် သွားလာရခြင်းတို့ကြောင့် အခက်အခဲရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆေးပေးခန်းနှင့် ဆရာ/မ များ၊ ဆေးဝါးများ၊ ပရိဘာဂများ ထောက်ပံ့ပေးစေလိုပါသည်။

သောက်သုံးရေအတွက် အဝီစိတုံကင်တွင်း၊ မိုးရေလှောင်ကန်နှင့် မြောင်းရေကိုအသုံးပြုပြီး လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေ ရရှိရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ တစ်ရွာလုံးနီးပါး ယင်လုံအိမ်သာ အိမ်တိုင်းလိုလို ဆောက်လုပ်သုံးစွဲကြသဖြင့် ရေကြောင့်ဆက်စပ် ဖြစ်ပွားတတ်သော

ရောဂါဖြစ်ပွားမှု များနည်းပါးသည်။ စာသင်ကျောင်းများတွင်လည်း ကျောင်းအိမ်သာကို စနစ်တကျ ဆောက်လုပ်ထား သဖြင့် အသုံးပြုရ လွယ်ကူပါသည်။

**(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု**

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် သတ်မှတ်နေရာများမရှိသော်လည်း ညနေပိုင်း တွင် မြေကွက်လပ်များ၌ ခြင်းလုံးခတ်ခြင်း၊ ပိုက်ကျော်ခြင်း ဆော့ကစားခြင်းတို့ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

**(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အအုံ - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး**

ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာသည် ဒါးက-မန္တလေးကုန်း မြေသား တာမလမ်းကြီးနှင့် ဆက်စပ်နေ သဖြင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အဆင်ပြေသော်လည်း အဆိုပါမြေသားလမ်းအား ကျောက်ကြမ်း ဂဝံ လမ်းသို့ အဆင့်မြှင့်တင်ကာ အမာခံလမ်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ နွေအခါတွင် အဆိုပါ မြေသားလမ်းအား အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း မိုးတွင်း လမ်းပျက်စီးချိန်တွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် ရေလမ်းကိုသာ အသုံးပြုကြရခြင်း များပါသည်။ ထို့ကြောင့် လမ်းအား အဆင့်မြှင့်တင်ကာ ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

ဒါးကကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိသော်လည်း မိမိတို့ကျေးရွာမှာ အနည်းငယ် အလှမ်းဝေးနေ ခြင်း၊ ချောင်း ခြားနေခြင်းတို့ကြောင့် လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။ ယခုလာမည့်နှစ်များတွင် ရွာအနီး ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျေးရွာများတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိမည်ဖြစ်ပြီး မိမိတို့ကျေးရွာမှလည်း လျှပ်စစ်မီး လိုအပ် နေပါသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ယခုအခါ ဆိုလာ၊ ဘတ္တရီ၊ ဖယောင်းတိုင်မီး၊ ရေနံဆီမီးခွက်တို့ကိုသာ အသုံးပြုနေကြရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ အိမ်တိုင်းနီးပါး မျှ လက်ကိုင်ဖုန်းအသုံးပြုနေကြပြီဖြစ်သည်။ စာကြည့်တိုက်မရှိပါ။ တစ်ရွာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် တယ်လီဖုန်းနှင့် သတင်း ဆက်သွယ်ရေးမှာ အသင့်အတင့်သာ ကောင်းမွန်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

**(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး**

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်း ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိပါသည်။ ရွာသားများ သည် ဒါးကတိုက်နယ်ရဲစခန်း၊ ကန်ကြီးထောင့်ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွားခြင်းနည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာသည် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ မြေပြန့်ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး နွေအခါတွင် ဒါးက-မန္တလေးကုန်း တာလမ်းမှ သွားလာရ လွယ်ကူသော်လည်း မိုးတွင်းကာလတွင် လမ်းပျက်စီးမှုများရှိသဖြင့် ချောင်းများမှဖြတ်၍ ရေကြောင်းလမ်းဖြင့်သာ အခြားကျေးရွာများ၊ မြို့များသို့ သွားလာရပါသည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းများအတွက် ရေလမ်းကိုသာ အဓိက အားထားရပါသည်။

ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေးရွာတွင်းရှိ မူလတန်းလွန်ကျောင်းနှင့် အလယ်တန်း/ အထက်တန်းကို ကျေးရွာအနီးရှိ ဒါးကကျေးရွာ၊ ဆပ်ကွင်းကျေးရွာများသို့ သွားရောက်သင်ကြားနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဈေးဆိုင်လေးများရှိပြီး (၂) မိုင်ခန့် ဝေးသည့် ဒါးကကျေးရွာတွင်လည်း သွားရောက်ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။ အရေးပေါ်လိုအပ်ပါက ပုသိမ်မြို့သို့ ကားလမ်းဖြင့် သွားရောက်ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။

ဒါးကကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိသော်လည်း မိမိတို့ကျေးရွာမှာ အနည်းငယ် အလှမ်းဝေးနေခြင်း၊ ချောင်း ခြားနေခြင်းတို့ကြောင့် လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။ ယခုလာမည့်နှစ်များတွင် ရွာအနီး ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျေးရွာများတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိမည်ဖြစ်ပြီး မိမိတို့ကျေးရွာမှလည်း လျှပ်စစ်မီး လိုအပ်နေပါသဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးစေလိုပါသည်။ ချက်ပြုတ်စားသောက်ရာတွင် ထင်းမီးကိုသာအသုံးပြုကြရပြီး ချို့တဲ့သောအိမ်ထောင်စုရှိ ကျောင်းသူ/ သားများ၏ စာဖတ်ချိန်တွင် ဖယောင်းတိုင်မီးကိုသာ အသုံးပြုကြရသည်။ အချို့ အိမ်ထောင်စုတွင် ဆိုလာမီးများ ဝယ်ယူအသုံးပြုနိုင်ကြသဖြင့် ကျောင်းသူ/ သားများ၏ စာဖတ်ချိန်ကို အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်း၊ အားလပ်ချိန်များတွင် ဗဟုသုတရဖွယ် သုတ၊ ရသနှင့် သတင်း အစုံအလင်အား တီဗွီဖန်သားပြင်မှ ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါသည်။

အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ် ပို၍များသော်လည်း အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါး နေပါသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက် အသင့်အတင့်ရှိပြီး ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများကို လူငယ်များအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေပါမည်။ ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာမှ (၂) မိုင်ခန့်ဝေးသော ဒါးကကျေးရွာရှိ တိုက်နယ်ဆေးရုံ၊ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း၊ ပုဂ္ဂလိကဆေးခန်းများ၊ ဆေးဆိုင်များသို့လည်းကောင်း သွားလာနိုင်ပြီး အရေးပေါ်ကိစ္စများတွင် ကန်ကြီးထောင့်

ဆေးရုံ၊ ပုသိမ်ဆေးရုံများသို့ သွားရောက်ကုသနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်းတွင် ဖွဲ့စည်းထားသော လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့များအသင့်အတင့်ရှိပြီး လူမှုရေး ပရဟိတအသင်းများ သီးသန့်ဖွဲ့စည်းထားခြင်း မရှိသော်လည်း သာရေး၊ နာရေးနှင့် ပေါ်ပေါက်လာသော အခြားလူမှုရေးကိစ္စအဝဝတွင် ဓလေ့ထုံးစံအရ ကဏ္ဍအလိုက် ပါဝင်ကူညီကြပါသည်။ အဖွဲ့များ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ကြပေသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပုသိမ်၊ ရန်ကုန်နှင့် အခြားမြို့များသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင် နိုင်ကြသည်။ ပြင်ပပုဂ္ဂလိကငွေချေးအဖွဲ့များ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် အချိတ်အဆက်ရှိပြီးဖြစ်၍ ထို အထောက်အပံ့များဖြင့် ကျေးရွာအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အခြားသေးစား လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် အထောက်အပံ့ကောင်းများ ဖြစ်လာစေရေးဆောင်ရွက်သွားပါ မည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှလည်း စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သော ခေတ်မီနည်းပညာပေးစနစ်များ လာရောက်ပို့ချပေးရန် ကျေးရွာမှ တောင်သူများက မျှော်လင့်နေကြပါသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည်မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မိုးကုန်တွင် တင်ရှိသော နန်း မြေများပေါ်၌ စိုက်ပျိုးကြသဖြင့် မြေဆီဩဇာ အတော်အသင့်ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ရောင်းချနိုင်ပြီး ဈေးကွက်မှာ အသင့် အတင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။ နွေစပါးကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။ မြောင်းရေ၊ ချောင်းရေမှ ရေကို အသုံးပြု၍ သီးနှံများကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီ အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။

### (ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာအနေအထားအရ ယေဘုယျအားဖြင့် အဟန့်အတားစိန်ခေါ်မှု အများအပြား မတွေ့ရ ပါ။ ကျေးရွာမှအသုံးပြုရသည့် ဒါးက-မန္တလေးကုန်း တာလမ်းမကြီး မြေသားလမ်းဖြစ်နေခြင်း၊ မိုးရာသီ တွင် ကျေးရွာအတွင်း ရေကြီးရေလျှံခြင်းများမှာ အဓိကဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ လမ်းမကြီးမှာ ကျေးရွာ အတွက် လွန်စွာအထောက်အကူပြုသော်လည်း မြေသားလမ်းဖြစ်၍ မိုးတွင်းကာလတွင် ရွှံ့နွံထူထပ်မှု၊ လမ်းပျက်စီးမှုများကြောင့် သွားလာရအဆင်မပြေပါ။ ထို့ကြောင့် ရာသီမရွေးသွားလာနိုင်ရေး ဆောင်ရွက် ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာရှိ အဖွဲ့များကြား ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိသော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှု အပိုင်းနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု အပိုင်းတွင် စနစ်ကျမှု အနည်းငယ်အားနည်းကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး မြေလွတ်မြေရိုင်းများ ထပ်မံမတိုးချဲ့နိုင်တော့ပဲ လက်ရှိ မြေပေါ်တွင်သာ ထုတ်လုပ်မှုတိုးမြှင့်ရန် ဆောင်ရွက်နေကြရပါသည်။ သီးနှံပိုးမွှား/ ရောဂါများကျ ရောက်မှုအန္တရာယ်တို့နှင့်ရင်ဆိုင်ရပြီး စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုအဖြစ် တည်ရှိနေပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန်ကျောင်းရှိပြီး ကျောင်းဆောင် (၂) ဆောင် ရှိပါသည်။ အလယ် တန်း၊ အထက်တန်းပညာကို အခြားကျေးရွာများသို့ သွားရောက်သင်ယူရသဖြင့် နွေအခါတွင် အဆင်ပြေ သော်လည်း မိုးတွင်းကာလတွင် ရေကြောင်းဖြင့် သွားလာမှုကြောင့် ကလေးငယ်များအတွက် သွားလာ ရေးအခက်အခဲရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများမရှိသဖြင့် (၂) မိုင်ခန့်ဝေးသည့် ဒါးက ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း၊ တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့ သွားလာရာတွင် မိုးတွင်းကာလ၌ ရေကြောင်းလမ်းဖြင့် သွားလာရခြင်း၊ မြေသားလမ်းအသုံးပြု၍ မရခြင်းတို့ကြောင့် သွားလာရေး ခက်ခဲခြင်း၊ အချိန်ကြာမြင့်ခြင်းတို့ ရှိသဖြင့် အခက်အခဲ ရှိပါသည်။

## ၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

### (က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ အဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်-

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်ထုတ်လုပ်မှု မြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် ချောင်းကော/ မြောင်းကောများ ပြန်လည်တူးဖော်ပေးရန်၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆိုင်သော နည်းပညာများ သင်တန်းပို့ချရန်၊ ကျေးရွာအတွင်း လမ်းအူကြောင်းဖော်၍ မြေသား လမ်းအဖြစ်မြေဖို့ရန်၊ ရွာချင်းဆက်လမ်းများအား ကျောက်ကြမ်းခင်းခြင်းများ ဆောင် ရွက်ရန်၊ ကျေးရွာရှိ အုတ်တံတား အဟောင်းအား ကွန်ကရစ်တံတားအဖြစ် အဆင့် မြှင့်တင်ရန်၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများဖန်တီးခြင်း၊ သက်မွေးပညာသင်တန်း များ ပို့ချပေးခြင်းများမှတစ်ဆင့် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့် စီးပွားရေး အနေအထားကို တိုးတက်ရရှိစေမည်။

က.၂) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှု၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျေးရွာအခြေခံအဆောက်အအုံများကို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာသူ/ သားများ ပညာရည်မြင့်မားပြီး လူသားဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် နယ်ပယ်ကို ကျယ်ဝန်းလာစေကာ လူနေမှု ဘဝတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရမည်။

က.၃) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာရှိ လူငယ်များ အရက်သေစာသောက်စားမှုလျော့နည်းပြီး တွေးခေါ်  
မြော်မြင်မှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ပိုမိုမြင့်မားလာစေရမည်။

**(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ**

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန်  
အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည် -

- ခ.၁) ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့နိုင်ရေး အရင်းအနှီးချေးငွေ  
ရရှိပြီးဖြစ်၍ မြို့နယ်ရှိ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့်  
ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- ခ.၂) ကျွန်ုပ်တို့သည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန်  
သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်၍ သင့်တော်သောသင်တန်းသား  
များကို ရွေးချယ်စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက်  
ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန်  
အထောက်အကူပြုပေးမည်။
- ခ.၃) ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် အဆင်ပြေနိုင်ရန် ချောင်းကော/ မြောင်း  
ကောများအား ပြန်လည်တူးဖော်နိုင်ရေး သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်  
ရွက်သွားမည်။ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာနည်းပညာသင်တန်းများပို့ချခြင်း၊ ခေတ်မီ မွေးမြူ  
ရေးဆိုင်ရာစနစ်များ လက်တွေ့သရုပ်ပြပို့ချခြင်းများရရှိရန် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့်  
ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- ခ.၄) ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့် ရွာချင်းဆက်လမ်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက်  
တိုးချဲ့နိုင်ရန်၊ ကျေးရွာတံတားများ ပြုပြင်နိုင်ရန်၊ သောက်သုံးရေအတွက် ရေတွင်း  
များ၊ စက်ရေတွင်းများ ရရှိနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွား  
မည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်  
အထည်ဖော် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရန်  
တိုက်တွန်း အားပေးဆောင်ရွက်မည်။

**၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ**

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ နှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက် အရပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာ အဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့် အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်း များကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

**(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း**

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့်အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော် အစိုးရထံမှရရှိမည်ဟုမျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင် ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက် များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

**(ခ) စံချိန်မီ စာသင်ကျောင်းဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်း**

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန်ကျောင်း တည်ရှိပြီး ကျောင်းဆောင် (၂) ဆောင်အနက် တစ် ဆောင်မှာ သစ်သားကျောင်းဆောင်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ သစ်သားဆောင်အား စံချိန်မီသော ကျောင်း ဆောင်သစ်အဖြစ် တည်ဆောက်ရန်နှင့် အားကစားပစ္စည်းအချို့အား သက်ဆိုင်ရာ ပညာရေးဝန်ကြီး ဌာနနှင့် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနတို့မှ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေး တင်ပြပါမည်။ လူငယ်တို့ လေ့လာစရာ စာကြည့်တိုက်မရှိသဖြင့် သတ်မှတ်ပုံစံအတိုင်းဆောက်လုပ်ပေးနိုင်ရေး တင်ပြဆောင်ရွက် ပါမည်။

**(ဂ) ကျေးရွာတွင်းလမ်း၊ ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းအဆင့်မြှင့်ပြုပြင်ခြင်း/ ဆောင်ရွက်ခြင်း**

လက်ရှိအသုံးပြုနေသော ရွာလမ်းမှာ လမ်းအဖြစ် သတ်မှတ်မှတ်မရှိဘဲ အနိမ့်ပိုင်း ဖြစ်နေ သဖြင့် ရေကြီးရေလျှံချိန်တွင် လမ်းပျောက်နေပါသည်။ အဆိုပါ လမ်းအူကြောင်းအတိုင်း လှေဖြင့်သာ သွားလာနေကြရပါသည်။ လမ်းအူကြောင်းအား မြေသားလမ်းအဖြစ် ထု မြှင့်ကာ တာအဖြစ် ဖို့ပါမည်။ ဆက်လက်၍ ရာသီမရွေးသွားလာနိုင်ရေးအတွက် ကွန်ကရစ်လမ်းအဖြစ် တိုးချဲ့အဆင့်မြှင့်တင်ပေးနိုင် ရန် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ နောင်လာမည့်နှစ်များတွင်လည်း လိုအပ်

သလို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုများကို သက်ဆိုင်ရာနှင့် ကျေးရွာမှပူးပေါင်းကာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ အုတ်တံတား အဟောင်းအား ကွန်ကရစ်အဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင်ရန် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပါမည်။

**(ဃ) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများဖန်တီးပေးရေး**

ကျေးရွာရှိ ကျောင်းဆက်မတက်နိုင်သော လူငယ်များအတွက် မိမိဘဝတိုးတက်ရာ အာမခံချက် ပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းများပေါ်တွင် ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းကြပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် လက်လုပ် လက်စားကျပန်းများမှာလည်း လုပ်ငန်းအတည်တကျမရှိဘဲ၊ ရာသီပေါ်သီးနှံများပေါ်တွင်သာ ကျပမ်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်စားသောက်နေကြရပြီး စက်ကိရိယာများအသုံးပြုသည့် ရိတ်သိမ်းချိန်ကာလတွင် အလုပ်အကိုင်ရှားပါးတက်ပါသည်။ ထိုသူများအတွက် သင့်တော်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အတတ်ပညာများရရှိအောင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၊ ပြင်ပအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ကူညီ ဆောင်ရွက် ပေးစေလိုပါသည်။

**(င) စိုက်ပျိုးရေး အတွက် အထောက်အကူပြုရေးဆောင်ရွက်ခြင်း**

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေး အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် ပျောက်ဆုံးနေပြီ ဖြစ်သည့် ချောင်းကော/ မြောင်းကောများအား ပြန်လည်တူးဖော်ပေးရန် သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေး တင်ပြပါမည်။

**ဂ။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ**

ဗျူဟာဆိုသည်မှာ ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ နည်းလမ်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်စီမံချက်များကို မည်သို့အကောင်အထည်ဖော်မည် ဆိုသည့်သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက် ရှိရန် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်းပါဝင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

**(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်**

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲစဉ်အချိန်က ဦးစားပေးအစီအစဉ်ချခဲ့သော စီမံကိန်းများသည် ငါးနှစ်တာလုံးအတွက် ပြီးပြည့်စုံပြီဟုမဆိုနိုင်ပါ။ ဦးစားပေးစီမံကိန်းအချို့ကို ရှေ့ပိုင်း နှစ်များတွင် ဆောင်ရွက်နေစဉ် နောက်ထပ်ဦးစားပေးစီမံကိန်းအသစ်များပေါ်လာပါမည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် စနစ်တကျရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်မူဘောင်သည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဆိုးဆိုး

ဝါးဝါးမကျပါက ပြောင်းလဲမှုသိသိသာသာမရှိနိုင်ပဲ နောက်တိုးဦးစားပေးစီမံကိန်း လုပ်ငန်းအချို့ကို နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့် အစဉ်သဖြင့် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်တစ်ခု အသင့်အနေအထားတွင် ရှိနေပါမည်။

**(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း**

စီမံကိန်းများကို မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန၊ ဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟု လုပ်ငန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ အရခွဲခြားခြင်း (Functional classification) နှင့် စီးပွားရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification) - ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

**(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ**

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြားစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာအကူအညီများရရှိရန် လည်းလိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်၊ ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာ၊ ဦးစားပေးစီမံချက်များ

| ကဏ္ဍ/ ကဏ္ဍခွဲ           | စီမံချက်                                                                  | ရမှတ်<br>ပေါင်း | ဦးစားပေး<br>အဆင့် | ဖော်ပြချက်                                                                                                                                                    | မှတ်ချက်                     |
|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| <b>အခြေခံအဆောက်အအုံ</b> |                                                                           |                 |                   |                                                                                                                                                               |                              |
|                         | ၁။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွယ်ရေး<br>ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး<br>ဆောင်ရွက်ခြင်း | ၁၀၀             | ၁                 | - ရွာတွင်းလမ်းဖော်ထုတ်၍ မြေသားလမ်းအဖြစ် ပြုပြင်<br>ပေးရန်<br>- ရွာချင်းဆက်လမ်းမကြီးအား ကျောက်ကြမ်းလမ်း<br>အဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင်ရန်                             | ကျေးလက်/<br>လမ်း<br>ဦးစီးဌာန |
|                         | ၂။ ကွန်ကရစ်တံတား တည်<br>ဆောက်ရန်                                          | ၉၉              | ၂                 | - လက်ရှိ အုတ်တံတား အဟောင်းအား ကွန်ကရစ်<br>တံတားအဖြစ် ပြန်လည် ပြုပြင်တည်ဆောက်ရန်                                                                               | ကျေးလက်<br>ဦးစီးဌာန          |
| <b>ပညာရေး</b>           |                                                                           |                 |                   |                                                                                                                                                               |                              |
|                         | ၃။ ကျောင်းဆောင်သစ် တည်<br>ဆောက် ပေးရန်                                    | ၉၀              | ၃                 | - ကျေးရွာတွင် စာသင်ဆောင် (၂) ဆောင်အနက် အလယ်<br>တန်းကျောင်းဆောင်အား သစ်သားကျောင်းဆောင်<br>အဆင့်မှ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့်<br>ပြန်လည် တည်ဆောက်ပေးရန် | ပညာရေး<br>ဦးစီးဌာန           |
| <b>စိုက်ပျိုးရေး</b>    |                                                                           |                 |                   |                                                                                                                                                               |                              |
|                         | ၄။ ချောင်းကော/ မြောင်းကော<br>များ တူးဖော်ရန်                              | ၈၅              | ၄                 | - စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်စွာ အလွယ်တကူရရှိရေးအတွက်<br>ချောင်းကော/ မြောင်းကောများအား ပြန်လည်တူးဖော်<br>ပေးရန်                                                     | စိုက်ပျိုးရေး<br>ဦးစီးဌာန    |

| ကဏ္ဍ/ ကဏ္ဍခွဲ            | စီမံချက်                                                        | ရမှတ်<br>ပေါင်း | ဦးစားပေး<br>အဆင့် | ဖော်ပြချက်                                                                                                                                                               | မှတ်ချက်             |
|--------------------------|-----------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| <b>မွေးမြူရေး</b>        |                                                                 |                 |                   |                                                                                                                                                                          |                      |
|                          | ၅။ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာ သင်တန်းများပေးရန်                  | ၈၀              | ၅                 | - မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းမှ ဝင်ငွေအထိုက်အလျောက် ရရှိနိုင်ရေးအတွက် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေးနှင့် မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာသင်တန်းများ ပို့ချခြင်း၊ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း | မွေး/ ကု<br>ဦးစီးဌာန |
| <b>လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</b> |                                                                 |                 |                   |                                                                                                                                                                          |                      |
|                          | ၆။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက် တည်ဆောက်ပေးရန်                      | ၇၉              | ၆                 | - ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိပါသဖြင့် ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ သတ်မှတ်ထားသော ပုံစံဖြင့် စာကြည့်တိုက်တစ်ခု ဆောက်လုပ်ပေးရန်                                                    | ပညာရေး<br>ဦးစီးဌာန   |
|                          | ၇။ ကျေးရွာတွင် သက်မွေးဝမ်းကျောင်း နည်းပညာ ဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးရန် | ၇၅              | ၇                 | - သက်မွေးဝမ်းကျောင်း နည်းပညာသင်တန်းများ ပို့ချခြင်း၊<br>- အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်း၊                                                                    | ကျေးလက်<br>ဦးစီးဌာန  |

**(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ**

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့် ဦးစားပေး စီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလိုဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

| စီမံချက်                                                        | အဆင့် | ၂၀၁၈ | ၂၀၁၉ | ၂၀၂၀ | ၂၀၂၁ | ၂၀၂၂ |
|-----------------------------------------------------------------|-------|------|------|------|------|------|
| ၁။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွယ်ရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း  | ၁     | —    |      |      |      |      |
| ၂။ ကွန်ကရစ်တံတား တည်ဆောက်ရန်                                    | ၂     |      | —    |      |      |      |
| ၃။ ကျောင်းဆောင်သစ် တည်ဆောက်ပေးရန်                               | ၃     |      | —    |      |      |      |
| ၄။ ချောင်းကော/ မြောင်းကောများ တူးဖော်ရန်                        | ၄     |      |      | —    |      |      |
| ၅။ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာ သင်တန်းများ ပေးရန်                 | ၅     |      |      | —    |      |      |
| ၆။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက် တည်ဆောက်ပေးရန်                      | ၆     |      |      |      | —    |      |
| ၇။ ကျေးရွာတွင် သက်မွေးဝမ်းကျောင်း နည်းပညာ ဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးရန် | ၇     |      |      |      |      | —    |

**၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်**

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ (indicative) အဖြစ် ကိုးကားရန်သာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ်လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် အချို့စီမံချက်များကိုရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများရရှိရန် လည်းလိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊ အချိန် စသည်)

## စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

| စဉ် | စီမံချက်                                                   | ရန်ပုံငွေ (သိန်း) | ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်) |                          |                           |                                     |
|-----|------------------------------------------------------------|-------------------|------------------------------------------------|--------------------------|---------------------------|-------------------------------------|
|     |                                                            |                   | သာမန်အသုံးစရိတ်                                | ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ် |                           | လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု |
|     |                                                            |                   |                                                | ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ် | စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး |                                     |
| ၁   | လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွယ်ရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း |                   |                                                | √                        |                           |                                     |
| ၂   | ကွန်ကရစ်တံတား တည်ဆောက်ရန်                                  |                   |                                                | √                        |                           |                                     |
| ၃   | ကျောင်းဆောင်သစ်တည်ဆောက်ပေးရန်                              |                   |                                                | √                        |                           |                                     |
| ၄   | ချောင်းကော/ မြောင်းကောများတူးဖော် ရန်                      |                   |                                                | √                        |                           |                                     |
| ၅   | မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာသင်တန်း များပေးရန်                |                   |                                                |                          | √                         | √                                   |
| ၆   | ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်တည်ဆောက်ပေးရန်                     |                   |                                                | √                        |                           |                                     |
| ၇   | ကျေးရွာတွင် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးရန် |                   |                                                |                          | √                         | √                                   |

### ၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုက ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

#### (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင်ပါဝင်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ

ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ - မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေး အရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာ ကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

**(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း**

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ်ပူးပေါင်းရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများ ရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

**(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ**

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါသည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့်သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးလွှမ်းခြုံ ကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်

ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကို ဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

**(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ**

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက် ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် လမ်းပေါ်ဖြတ်သန်း သွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများသတ်မှတ် မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လမ်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

**၁၁။ စီမံကိန်းအား စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း**

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှုအခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစ ကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ် ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့် အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖော်သောနည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အိမ်ထောင်စုများတက် ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများ တည်ဆောက်ပါမည်။

**(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)**

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (financial progress) တို့ကို စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃) လပတ်အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါ မည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များ ပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator) ကိုတည်ဆောက်ရပါမည်။ (၃) လပတ်ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး တွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ (monitoring report) ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှဦးဆောင်ပါမည်။ (၃) လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည် -

**(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Physical progress)**

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲ၊ အဟန့်အတားများ နှင့် ပြုပြင်သင့်သောအဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် စီမံကိန်းများ၊

**(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Financial progress)**

- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များ စုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃) လပတ်ကုန်တွင်ရှိသော ငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှု တိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃) လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် အချက်အလက်များအပါအဝင် ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကို တိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator) ကိုတည်ဆောက်ရပါမည်။

**(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း**

စီမံကိန်းကာလ နှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့် မှပြန်လည်သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား(၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

| အသက်အုပ်စု            |                         | ကျား | မ   | စုစုပေါင်း |
|-----------------------|-------------------------|------|-----|------------|
| ၁ နှစ် အောက်          | နို့စို့အရွယ်           | ၁၀   | ၈   | ၁၈         |
| ၁ နှစ် မှ ၄ နှစ်      | ၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်       | ၃၂   | ၂၂  | ၅၄         |
| ၅ နှစ် မှ ၉ နှစ်      | မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်  | ၃၇   | ၃၄  | ၇၁         |
| ၁၀ နှစ် မှ ၁၄ နှစ်    | အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ် | ၂၃   | ၂၅  | ၄၈         |
| ၁၅ နှစ် မှ ၆၄ နှစ်    | အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ် | ၁၈၉  | ၂၀၅ | ၃၉၄        |
| ၆၅ နှစ် နှင့်အထက်     | သက်ကြီးရွယ်ကြီး         |      | ၅   | ၅          |
| စုစုပေါင်း            |                         | ၂၉၁  | ၂၉၉ | ၅၉၀        |
| စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု |                         | ၁၅၇  |     |            |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု ၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

**မှတ်ချက်။** ။ အသက်အုပ်စု ၁ နှစ်အောက်ဆိုသည်မှာ မွေးကင်းစမှ အသက် (၁) နှစ် မပြည့်မီအရွယ် ၊ ၁ နှစ် မှ ၄ နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက် (၁) နှစ်ပြည့်အရွယ်မှ (၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၅ နှစ် မှ ၉ နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက် (၅) နှစ်ပြည့်သည်မှ အသက် (၁၀) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၁၀ နှစ် မှ ၁၄ နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက် (၁၀) နှစ်ပြည့်သည်မှ အသက် (၁၅) နှစ်မပြည့်မီအရွယ်၊ ၁၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ်ဆိုသည်မှာ အသက် (၁၅) နှစ်ပြည့်သည် မှ အသက် (၆၅) နှစ် မပြည့်မီအရွယ်၊ အသက် ၆၅ နှစ်အထက်ဆိုသည်မှာ အသက် (၆၅) နှစ်ပြည့်အရွယ်နှင့် ၎င်းထက် အသက်ကြီးသည့် အရွယ်များကိုဆိုလိုသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့် ရှိပြီး ကျန်သူများမှာ ၎င်းတို့ကို မှီခိုနေထိုင်ရပါသည်။ သက်ကြီးရွယ်အို (၅) ဦးရှိပြီး မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု နည်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စု မရှိပါ။

(ခ) အလုပ်လုပ်နိုင်သူအင်အား

(ခ-၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

ဇယား(၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

| စဉ်                                                                                       | လုပ်ငန်းများ                                                | အဓိကအလုပ်အကိုင် |                     | အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ ) | ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ ) |                                         |                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------------|
|                                                                                           |                                                             | အိမ်            | မိသားစု ဝင် လုပ်အား |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
| <b>စိုက်ပျိုးစီးပွား လုပ်ငန်းများ</b>                                                     |                                                             |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
| ၁                                                                                         | လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး                                          |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
|                                                                                           | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                          | ၃၈              | ၇၂                  |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
|                                                                                           | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                           | ၈၀              | ၁၀၀                 | ၃၉                                                                        | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၂                                                                                         | တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး                                         |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
|                                                                                           | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                          |                 |                     | ၈၅                                                                        | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
|                                                                                           | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                           |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
| <b>ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို /ရေငန်ငါး /ပုစွန် စသော ရေသတ္တဝါများ ဖမ်းခြင်း ၊ မွေးမြူခြင်း )</b> |                                                             |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
| ၃                                                                                         | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                          |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
|                                                                                           | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                           | ၃၅              | ၄၀                  | ၁၁၅                                                                       | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၄                                                                                         | သစ်တောလုပ်ငန်း                                              |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
|                                                                                           | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                          |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
|                                                                                           | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                           |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
| <b>စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ</b>                              |                                                             |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
| <b>သတ္တုတူးဖော်ရေး ၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း</b>            |                                                             |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
| ၅                                                                                         | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                          |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
|                                                                                           | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                           |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
| ၆                                                                                         | ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း                                            |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
|                                                                                           | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                          |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
|                                                                                           | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                           |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
| ၇                                                                                         | လျှပ်စစ် ၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး                        |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
|                                                                                           | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                          |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
|                                                                                           | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                           |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
| ၈                                                                                         | ဆောက်လုပ်ရေး ၊ လက်သမား ၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း                     |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
|                                                                                           | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                          |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
|                                                                                           | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                           |                 |                     | ၃                                                                         | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၉                                                                                         | ယာဉ် ၊ စက်ကိရိယာနှင့် တာရှည်ခံအိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင်ရေး |                 |                     |                                                                           |                                                                         |                                         |                                           |
|                                                                                           | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                          |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
|                                                                                           | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                           |                 |                     |                                                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>                                          | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |

| စဉ် | လုပ်ငန်းများ                                                                        | ခမိကအလုပ်အကိုင် |                               | အခမိကဝင်ငွေရ<br>လုပ်ငန်းမဟုတ်သော<br>အခြားဝင်ငွေရ<br>လုပ်ငန်းအဖြစ်<br>လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ ) | ရပ်တည်နိုင်မှု<br>(မှတ်ချက်ကို<br>သေချာစွာဖတ်ပြီး<br>မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ<br>ရွေးရန်။ ) |                                         |                                |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------------------|
|     |                                                                                     | အိမ်            | မိသားစု<br>ဝင်<br>လုပ်<br>အား |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ၁၀  | ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊အလှပြင်၊အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာ၊သင်တန်းပေးသူစသည် )        |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                  |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                   |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ၁၁  | လက်လီ - လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး                                                         |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                  | ၄               | ၄                             |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                   |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ၁၂  | ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း                                                   |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                  |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                   |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ၁၃  | ပို့ဆောင်ရေး ၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး                                         |                 |                               | ၂                                                                                        | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                  |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                   |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ၁၄  | ငွေချေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်နှင့် ငွေချေခြင်းအပါအဝင်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း ) |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                  |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                   |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ၁၅  | အိမ်ခြံမြေ၊ယာဉ်၊စက်ကိရိယာ၊ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သောလုပ်ငန်းများ          |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                  |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                   |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ၁၆  | ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ကာကွယ်ရေးနှင့်ဆားကင်းလုံခြုံရေး )      |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                  |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                   |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ၁၇  | ပညာရေး                                                                              |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                  |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                   |                 |                               | ၁                                                                                        | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ၁၈  | ကျန်းမာရေး                                                                          |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                  |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                   |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
| ၁၉  | လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ                                                                |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                                  |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်း                                                                   |                 |                               |                                                                                          | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                      | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |

| စဉ် | လုပ်ငန်းများ                                                             | အဓိကအလုပ်အကိုင် |                           | အဓိကဝင်ငွေရ<br>လုပ်ငန်းမဟုတ်သော<br>အခြားဝင်ငွေရ<br>လုပ်ငန်းအဖြစ်<br>လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ ) | ရပ်တည်နိုင်မှု<br>(မှတ်ချက်ကို<br>သေချာစွာဖတ်ပြီး<br>မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ<br>ရွေးရန်။ )        |
|-----|--------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                          | အိမ်            | မိသားစု<br>ဝင်<br>လုပ်အား |                                                                                         |                                                                                            |
| ၂၀  | အိမ်များတွင်အငှားလိုက်သူများနှင့် အမျိုးအမည်မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ |                 |                           |                                                                                         |                                                                                            |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                       |                 |                           | ၃၅                                                                                      | <div></div>                                                                                |
|     | အလုပ်သမား /ကျပ်ပန်း /                                                    |                 |                           |                                                                                         |                                                                                            |
|     | ရာသီအလိုက်                                                               |                 |                           |                                                                                         |                                                                                            |
|     | အလုပ်သမား                                                                |                 |                           |                                                                                         |                                                                                            |
| ၂၁  | ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ                 |                 |                           |                                                                                         |                                                                                            |
|     | ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း                                                       |                 |                           |                                                                                         | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | အလုပ်သမား /ဝန်ထမ်း                                                       |                 |                           |                                                                                         | မြင့် <input type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|     | စုစုပေါင်း                                                               | ၁၅၇             |                           |                                                                                         |                                                                                            |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

**မှတ်ချက်။** ။ “အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူများ” အရေအတွက်တွင် “မိသားစုဝင်လုပ်အား” ထပ်မံထည့်သွင်းကောက်ယူခြင်းမပြုရပါ။ “ရပ်တည်နိုင်မှု(နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်)” ဆိုသည်မှာ ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်း တစ်ခုတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်လိုသူ (သို့မဟုတ်) အလုပ်သမား/ ဝန်ထမ်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်လိုသူများ အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်မှု အခြေအနေကို ဆိုလိုပါသည်။ ဥပမာ- “စိုက်ပျိုးရေး” ကဏ္ဍ၏ “ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း”တွင် ရပ်တည်နိုင်မှု ‘အမြင့်’ ဆိုပါက အဆိုပါလုပ်ငန်းတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းတစ်ခု လုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများနေသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ အိမ်ထောင်စုနှင့် မိသားစုဝင်လုပ်အားမှာ အလုပ်အမျိုးအစား ထပ်မံပူးတွဲလုပ်ကိုင် ခြင်းကြောင့် မူရင်း အိမ်ထောင်စုထက် များပြားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

### (ခ-၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား(၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မ အလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

| စဉ် | အလုပ်အကိုင်                                                          | ရေတွက် ပုံ | အများဆုံး (ကျပ် ) |      | အနည်းဆုံး (ကျပ် ) |      |
|-----|----------------------------------------------------------------------|------------|-------------------|------|-------------------|------|
|     |                                                                      |            | ကျား              | မ    | ကျား              | မ    |
| ၁   | လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး                                                   | နေစား      | ၅၀၀၀              | ၄၀၀၀ | ၄၀၀၀              | ၃၀၀၀ |
| ၂   | တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး                                                  | နေစား      | -                 | -    | -                 | -    |
| ၃   | ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို/ရေငန်                                            | နေစား      | -                 | -    | -                 | -    |
|     | ငါးဖမ်းခြင်း ၊ မွေးမြူခြင်း )                                        |            | -                 | -    | -                 | -    |
| ၄   | သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထု လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်မျှ ထုတ်လုပ်ခြင်း | နေစား      | -                 | -    | -                 | -    |

| စဉ် | အလုပ်အကိုင်                      | ရေတွက်ပုံ | အများဆုံး (ကျပ် ) |   | အနည်းဆုံး (ကျပ် ) |   |
|-----|----------------------------------|-----------|-------------------|---|-------------------|---|
|     |                                  |           | ကျား              | မ | ကျား              | မ |
| ၅   | ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း                 | နေစား     | -                 | - | -                 | - |
| ၆   | ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊           | နေစား     | -                 | - | -                 | - |
|     | ပန်းရံလုပ်ငန်း                   |           |                   |   |                   |   |
| ၇   | ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်း | နေစား     | -                 | - | -                 | - |
|     | များ ပြင်ဆင်ရေး                  |           |                   |   |                   |   |
| ၈   | လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး         | နေစား     | -                 | - | -                 | - |
| ၉   | ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊    | နေစား     | -                 | - | -                 | - |
|     | အလှပြင်၊အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာ     |           |                   |   |                   |   |
|     | သင်တန်းပေးသူ စသည်)               |           |                   |   |                   |   |
| ၁၀  | ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်        | နေစား     | -                 | - | -                 | - |
|     | လုပ်ငန်း                         |           |                   |   |                   |   |

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု ၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု ၊ လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက် (၁) လခစားအလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = ( လစာ ÷ ၂၂.၇၅ )

(၂) နာရီတွက်ဖြင့်ရသောအလုပ်သမားများ၏တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ×၈)

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးရွာရှိ လုပ်သားများအနေဖြင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးအတွက်သာ အလုပ်သမား ငှားရမ်းကြပါသည်။

(ဂ) သဘာဝရင်းမြစ်များ

(ဂ-၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား(၄) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

| မြေအမျိုးအစား     | ဧရိယာ (ဧက )    | မြေဆီလွှာအရည်အသွေး ( မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန် ) |                          |      |                                     |     |                          |
|-------------------|----------------|--------------------------------------------------|--------------------------|------|-------------------------------------|-----|--------------------------|
| လယ်မြေ            | ၃၄၆.၀၀         | ကောင်း                                           | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| ယာမြေ/တောင်မြေ    | -              | ကောင်း                                           | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input type="checkbox"/>            | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| ဥယျာဉ်ခြံမြေ      | -              | ကောင်း                                           | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input type="checkbox"/>            | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| ကိုင်း/ကျွန်းမြေ  | -              | ကောင်း                                           | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input type="checkbox"/>            | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| ဓနိတောမြေ         | -              | ကောင်း                                           | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input type="checkbox"/>            | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| စားကျက်မြေ        | -              | ကောင်း                                           | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input type="checkbox"/>            | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| မြေလွတ်မြေလပ်     | -              | ကောင်း                                           | <input type="checkbox"/> | သင့် | <input type="checkbox"/>            | ညံ့ | <input type="checkbox"/> |
| <b>စုစုပေါင်း</b> | <b>၃၄၆ .၀၀</b> | <b>☒</b>                                         |                          |      |                                     |     |                          |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၃) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန ၊ (၄) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

**မှတ်ချက်။** ။ မြေလွတ်မြေလပ်ဆိုသည်မှာ ယခင်က သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်လာခဲ့ပြီး အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စွန့်လွှတ်ထားသည့် သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်သူမရှိသော စိုက်ပျိုးရေး(သို့) မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် မြေနှင့် နိုင်ငံတော်က သီးသန့်လျာထားသတ်မှတ်သည့် မြေများကို ဆိုသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု အသင့်အတင့် ရှိပါသည်။

**(ဂ-၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ**

ဇယား(၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

| အမျိုးအစား                                                               | ကျေးရွာနှင့်အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင်သဘာဝအတိုင်းတွေ့ရှိနိုင်မှု (မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန် ) |                                          |                               |                                          | အသုံးချနိုင်မှု (မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန် ) |                              |                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------|------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------|------------------------------------------------------|
| သတ္တုနှင့် အခြားတွင်းထွက်သယံဇာတများ (ဓာတ်ငွေ့ ၊ ရေနံ၊ ကျောက်မျက် စသည်။ ) | များ <input type="checkbox"/>                                                          | သင့် <input type="checkbox"/>            | နည်း <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | လွယ် <input type="checkbox"/>                | ခက် <input type="checkbox"/> | အသုံးမပြုနိုင်ပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ကျောက် ၊ သဲ ၊ ကျောက်စရစ် စသည်များ                                        | များ <input type="checkbox"/>                                                          | သင့် <input type="checkbox"/>            | နည်း <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | လွယ် <input type="checkbox"/>                | ခက် <input type="checkbox"/> | အသုံးမပြုနိုင်ပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)                        | များ <input checked="" type="checkbox"/>                                               | သင့် <input type="checkbox"/>            | နည်း <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | လွယ် <input checked="" type="checkbox"/>     | ခက် <input type="checkbox"/> | အသုံးမပြုနိုင်ပါ <input type="checkbox"/>            |
| သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ                                               | များ <input type="checkbox"/>                                                          | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | နည်း <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/>          |                              |                                                      |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ သစ်တောဦးစီးဌာန ၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ သဘာဝရင်းမြစ်များတွင် နွားစာအတွက် မြက်များနှင့် သဘာဝ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များသာ ရှိပါသည်။

**(ဃ) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ**

ဇယား(၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

| အကြောင်းအရာ        | သတ်မှတ်စံနှုန်း        |                            |                        |                             |
|--------------------|------------------------|----------------------------|------------------------|-----------------------------|
|                    | အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု | အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စု | မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု | အလွန်မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု |
| မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု | များ                   | အသင့်အတင့်                 | နည်း                   | အလွန်နည်း (သို့) မရှိ       |
| အိမ်အခြေအနေ        | အလွန်ကောင်း            | အသင့်အတင့်ကောင်း           | ညံ့                    | အလွန်ညံ့                    |

| အကြောင်းအရာ                                 | သတ်မှတ်စံနှုန်း        |                            |                        |                             |
|---------------------------------------------|------------------------|----------------------------|------------------------|-----------------------------|
|                                             | အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု | အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု | မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု | အလွန်မပြေလည် သောအိမ်ထောင်စု |
| ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု | များ                   | အသင့်အတင့်                 | နည်း                   | မရှိ                        |
| အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း                     | စီးပွား (ဝင်ငွေ)       | စီးပွား (ဝင်ငွေ)           | စီးပွား (ဝင်ငွေ)       | စီးပွား (ဝင်ငွေ)            |
| အိမ်ထောင်စု                                 | အလွန်ကောင်း            | အသင့်အတင့်                 | နည်း                   | အလွန်နည်း                   |
|                                             | ၁၆                     | ၃၃                         | ၅၅                     | ၅၃                          |

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု ၃၈ စုသာရှိပြီး ကျန်အိမ်ထောင်စု များမှာ မြေယာမဲ့များ ဖြစ်ပါသည်။ ဆင်းရဲနှင့် အလွန် အိမ်ထောင်စုများ များပြားပါသည်။

### (င) ထိခိုက်လွယ်မှု

#### (င-၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား(၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့်အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် ‘၃’ နှင့် ‘၄’ အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းစီ)

| အချိန်ကာလ                         | အိမ်ထောင်စု အရေအတွက် | ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ (ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုစီအလိုက် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်များကို ဖော်ပြရန် ) |   |    |  |
|-----------------------------------|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|---|----|--|
| ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံမှု           |                      | အခြားအစာပြောင်းလဲစား                                                                    | = |    |  |
|                                   |                      | အစာလျှော့စား                                                                            | = |    |  |
|                                   |                      | အထောက်အပံ့ယူ                                                                            | = |    |  |
|                                   |                      | ချေးယူ                                                                                  | = |    |  |
|                                   |                      | လုပ်အားခကြိုယူ                                                                          | = |    |  |
| ၃ လနှင့် ၆ လ ကြားဝမ်းစာ ဖူလုံမှု  |                      | အခြားအစာပြောင်းလဲစား                                                                    | = |    |  |
|                                   |                      | အစာလျှော့စား                                                                            | = |    |  |
|                                   |                      | အထောက်အပံ့ယူ                                                                            | = |    |  |
|                                   |                      | ချေးယူ                                                                                  | = |    |  |
|                                   |                      | လုပ်အားခကြိုယူ                                                                          | = |    |  |
| ၆ လနှင့် ၁၂ လကြား ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု | ၃၆                   | အခြားအစာပြောင်းလဲစား                                                                    | = |    |  |
|                                   |                      | အစာလျှော့စား                                                                            | = |    |  |
|                                   |                      | အထောက်အပံ့ယူ                                                                            | = |    |  |
|                                   |                      | ချေးယူ                                                                                  | = | ၁၈ |  |
|                                   |                      | လုပ်အားခကြိုယူ                                                                          | = | ၂၀ |  |

ရင်းမြစ် ... ဥစ္စာဓနအဆင့် ‘၃’နှင့် ‘၄’ အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ရာခိုင်နှုန်းစီအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဆင်းရဲနှင့် အလွန်အိမ်ထောင်စုများ၏ (၃၀%) အား လေ့လာမှုအရ ၆ လမှ ၁၂ လ အကြား ဝမ်းစာဖူလုံမှု မရှိသူများသာ ဖြစ်ပါသည်။ ချေးယူခြင်း၊ လုပ်အားခ ကြိုယူခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြပါသည်။

**(င-၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ**

ဇယား(၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

| အကြောင်းအရာ                                                                     | ကျား                | မ | ပေါင်း |
|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------|---|--------|
| မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၄နှစ်နှင့် အထက်                   |                     |   |        |
| မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်                  |                     |   |        |
|                                                                                 | အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် |   |        |
| ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု                        |                     |   |        |
| ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု                       |                     |   |        |
| အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု |                     |   |        |

ရင်းမြစ် . . . ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** သက်ကြီးရွယ်အိုများရှိနေသော်လည်း မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော အိမ်ထောင်စု မရှိပါ။ ရပ်ရွာ/ မိသားစုမှ စောင့်ရှောက်ကြပါသည်။

**(င-၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ**

ဇယား(၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

| စဉ် | ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား (အခြေအနေ )           | ထိခိုက်လွယ်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန် ) |                                         |                                |                                          |
|-----|-----------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------------------|------------------------------------------|
| ၁   | စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု                         | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၂   | သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေး ) | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၃   | ရေကြီးခြင်း                                   | မြင့် <input checked="" type="checkbox"/> | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၄   | မိုးခေါင်ခြင်း                                | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၅   | အအေးလွန်ကဲခြင်း                               | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၆   | မုန်တိုင်း                                    | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၇   | ငလျင်                                         | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၈   | မီးဘေး                                        | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၉   | ဆားငန်ရေဝင်မြေ                                | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၀  | မြေပြိုခြင်း ၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု          | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၁  | သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း                          | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |

| စဉ် | ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား (အခြေအနေ )            | ထိခိုက်လွယ်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန် ) |                              |                                |                                          |
|-----|------------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------|--------------------------------|------------------------------------------|
| ၁၂  | ငှက်ဖျားရောဂါ                                  | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၃  | တီဘီရောဂါ                                      | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၄  | ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ                       | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၅  | ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ                              | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၆  | တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု                 | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၇  | လူကုန်ကူးခြင်း                                 | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၈  | ဝေးလံခေါင်သီ /လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး<br>ခက်ခဲ စသည် | မြင့် <input type="checkbox"/>            | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် . . . ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

**မှတ်ချက်။** ။ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုဟုဆိုရာ၌ ကျေးရွာတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်းစသည့်အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိပါက ယင်းဖြစ်စဉ်များအတွက် ကျေးရွာသူရွာသားများ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသလား။ ထိခိုက်မှုရှိပါက ကျေးရွာ၏ မည်သို့သော အိမ်ထောင်စုများနှင့် အိမ်ထောင်စုမည်မျှ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံစားကြရပါသလဲ။

(ဥပမာ။ ။ အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ တွင် ၂၅ အိမ်ထောင်စု အောက် - နိမ့်  
အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ တွင် ၂၅ မှ ၅၀ အိမ်ထောင်စု - လတ်  
အိမ်ထောင်စု ၁၀၀ တွင် ၅၀ အိမ်ထောင်စုအထက် - မြင့် )

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းသမားအတွက် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု၊ စိုက်ပျိုးမြေ ရှားပါးမှုအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ မိုးတွင်းကာလတွင် ရေကြီးရေလျှံခြင်းမှာ နှစ်စဉ်လိုလို ဖြစ်ပေါ်နေသဖြင့် သီးနှံဆုံးရှုံးမှုများ ရှိပါသည်။

#### (င-၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

| စဉ် | ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ                                                   | ထိခိုက်လွယ်မှု (မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန် ) |                              |                                           |                                          |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------|
| ၁   | လူငယ်                                                                                   | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၂   | အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု                                             | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၃   | မြေယာမဲ့ ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ                                                             | မြင့် <input checked="" type="checkbox"/>   | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၄   | သဘာဝဘေးဒဏ်ဆိုးရွားစွာကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၅   | မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ                                                               | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |

| စဉ် | ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ                                      | ထိခိုက်လွယ်မှု (မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန် ) |                              |                                           |                                          |
|-----|----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------|
| ၆   | မတော်တဆမှု ဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident ) တွင် နေထိုင်သူများ | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၇   | ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)                          | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၈   | မြေနှိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ                                              | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၉   | ငါးကန်ပိုင်ရှင်များ                                                        | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၀  | လက်လုပ်လက်စားများ ၊ ကျပန်းများ                                             | မြင့် <input checked="" type="checkbox"/>   | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၁၁  | လူနည်းစု လူမျိုးများ                                                       | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၂  | ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ                                    | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၃  | နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ                                                | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၄  | ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ                                                    | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၅  | ဆေးဆွဲသူများ                                                               | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၆  | ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ                                           | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၇  | လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ                                            | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၈  | နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ                                                     | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၁၉  | ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ                                                    | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၂၀  | ကားမောင်းပြီး အသက်မွေးသူများ                                               | မြင့် <input type="checkbox"/>              | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

**မှတ်ချက်။** ။ ကျေးရွာရှိ လူငယ်များ၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ စသည်တို့သည် မည်သို့သော အခြေအနေများတွင် လွယ်လွယ်ကူကူ ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသလား။ ထိခိုက်မှုရှိပါက မည်မျှအထိ ထိခိုက်ကြပါသနည်း။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများ၊ လက်လုပ်လက်စားကျပန်းများမှာ ကြုံရာ ကျပန်းလုပ်ကိုင်၍ စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲများရှိပါသည်။ အလုပ်အကိုင် အတည်တကျမရှိခြင်း၊ ကျွမ်းကျင် တက်မြောက်မှု မရှိခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုတွင် အဓိက ပါဝင်ပါသည်။ နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်နေရသူများ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(က-၁) ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား(၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

| စဉ် | အဖွဲ့အစည်းအမည်                            | အမျိုးအစား<br>(မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)                                                   | အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ |   |        | လုပ်ငန်းတာဝန်<br>(အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။ )                                                                                                                                                                                                                                                                                  | စွမ်းဆောင်နိုင်မှု<br>(မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ )                                                         |  |
|-----|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|---|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|     |                                           |                                                                                             | ကျား         | မ | ပေါင်း |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                             |  |
| ၁   | မြစိမ်းရောင် ရန်ပုံငွေကြီးကြပ်မှု ကော်မတီ | ၁ <input checked="" type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/> |              |   |        | ပညာရေး <input type="checkbox"/> ငွေကြေး <input checked="" type="checkbox"/><br>ကျန်းမာရေး <input type="checkbox"/> ဘာသာရေး <input type="checkbox"/><br>စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး <input checked="" type="checkbox"/><br>သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး <input checked="" type="checkbox"/><br>လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး <input type="checkbox"/> | ကောင်း <input checked="" type="checkbox"/><br>သင့် <input type="checkbox"/><br>ညံ့ <input type="checkbox"/> |  |
| ၂   |                                           | ၁ <input type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/>            |              |   |        | ပညာရေး <input type="checkbox"/> ငွေကြေး <input type="checkbox"/><br>ကျန်းမာရေး <input type="checkbox"/> ဘာသာရေး <input type="checkbox"/><br>စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး <input type="checkbox"/><br>သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး <input type="checkbox"/><br>လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး <input type="checkbox"/>                                  | ကောင်း <input type="checkbox"/><br>သင့် <input type="checkbox"/><br>ညံ့ <input type="checkbox"/>            |  |
| ၃   |                                           | ၁ <input type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/>            |              |   |        | ပညာရေး <input type="checkbox"/> ငွေကြေး <input type="checkbox"/><br>ကျန်းမာရေး <input type="checkbox"/> ဘာသာရေး <input type="checkbox"/><br>စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး <input type="checkbox"/><br>သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး <input type="checkbox"/><br>လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး <input type="checkbox"/>                                  | ကောင်း <input type="checkbox"/><br>သင့် <input type="checkbox"/><br>ညံ့ <input type="checkbox"/>            |  |
| ၄   |                                           | ၁ <input type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/>            |              |   |        | ပညာရေး <input type="checkbox"/> ငွေကြေး <input type="checkbox"/><br>ကျန်းမာရေး <input type="checkbox"/> ဘာသာရေး <input type="checkbox"/><br>စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး <input type="checkbox"/><br>သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး <input type="checkbox"/><br>လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး <input type="checkbox"/>                                  | ကောင်း <input type="checkbox"/><br>သင့် <input type="checkbox"/><br>ညံ့ <input type="checkbox"/>            |  |

ရင်းမြစ် . . . ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု ၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု။

**အုပ်စုအမျိုးအစား**

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံအုပ်စု - လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့စသည်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ- အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ဖွဲ့စည်းပေးထားသော မြစိမ်းရောင် ရန်ပုံငွေ ကြီးကြပ်မှုကော်မတီနှင့် ၎င်းနှင့် ဆက်စပ်သော အသင်းအဖွဲ့အချို့ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေး သမဝါယမချေးငွေ၊ စိုက်ဘဏ်ချေးငွေများအတွက် ဖွဲ့စည်းထားသော အသင်းအဖွဲ့အချို့လည်းရှိပါသည်။

**(က-၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ**

ဇယား(၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

| စဉ် | အမည်         | အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား<br>(မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်) |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | အဖွဲ့အစည်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်<br>အစီအစဉ် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်<br>ရွေးနိုင်သည်။) |                          |         |                                     |
|-----|--------------|---------------------------------------------------|---------------------------------------|----------------------------|----------------------------|----------------------------|----------------------------|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|---------|-------------------------------------|
| ၁   | Pact Myanmar | ၁ <input type="checkbox"/>                        | ၂ <input checked="" type="checkbox"/> | ၃ <input type="checkbox"/> | ၄ <input type="checkbox"/> | ၅ <input type="checkbox"/> | ၆ <input type="checkbox"/> | ၇ <input type="checkbox"/> | ပညာရေး                                                                                  | <input type="checkbox"/> | ငွေကြေး | <input checked="" type="checkbox"/> |
|     |              |                                                   |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | ကျန်းမာရေး                                                                              | <input type="checkbox"/> | ဘာသာရေး | <input type="checkbox"/>            |
|     |              |                                                   |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး                                                                    |                          |         | <input type="checkbox"/>            |
|     |              |                                                   |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး                                                          |                          |         | <input type="checkbox"/>            |
| ၂   |              | ၁ <input type="checkbox"/>                        | ၂ <input type="checkbox"/>            | ၃ <input type="checkbox"/> | ၄ <input type="checkbox"/> | ၅ <input type="checkbox"/> | ၆ <input type="checkbox"/> | ၇ <input type="checkbox"/> | ပညာရေး                                                                                  | <input type="checkbox"/> | ငွေကြေး | <input type="checkbox"/>            |
|     |              |                                                   |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | ကျန်းမာရေး                                                                              | <input type="checkbox"/> | ဘာသာရေး | <input type="checkbox"/>            |
|     |              |                                                   |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး                                                                    |                          |         | <input type="checkbox"/>            |
|     |              |                                                   |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး                                                          |                          |         | <input type="checkbox"/>            |
| ၃   |              | ၁ <input type="checkbox"/>                        | ၂ <input type="checkbox"/>            | ၃ <input type="checkbox"/> | ၄ <input type="checkbox"/> | ၅ <input type="checkbox"/> | ၆ <input type="checkbox"/> | ၇ <input type="checkbox"/> | ပညာရေး                                                                                  | <input type="checkbox"/> | ငွေကြေး | <input type="checkbox"/>            |
|     |              |                                                   |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | ကျန်းမာရေး                                                                              | <input type="checkbox"/> | ဘာသာရေး | <input type="checkbox"/>            |
|     |              |                                                   |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး                                                                    |                          |         | <input type="checkbox"/>            |
|     |              |                                                   |                                       |                            |                            |                            |                            |                            | သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး                                                          |                          |         | <input type="checkbox"/>            |

ရင်းမြစ် . . . ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

**မှတ်ချက်။**

- (၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သော အဖွဲ့အစည်း(ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ) (ဥပမာ-ဓမ္မစကူးလ်ဖောင်ဒေးရှင်း၊ Christian Aid Missions စသည် )
- (၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ) (ဥပမာ- Care International, Save the Children, Gret, Pact Myanmar စသည် )
- (၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
- (၄) နိုင်ငံအများ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
- (၅) နိုင်ငံတစ်ခု၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ - GIZ, UKAid, US Aid, စသည် )
- (၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၇) ပုဂ္ဂိုလ်ကအဖွဲ့အစည်းများ

နိုင်ငံတော်မှ ဒေသအကျိုး၊ ပြည်သူ့အကျိုးကို ထိရောက်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်စေရန်အလို့ငှာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေလမ်းညွှန်ချက်များဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းကာ ဖွဲ့စည်းပေးထားနေသောအဖွဲ့အစည်း၊ အသင်းအဖွဲ့များ (ဥပမာ - သမဝါယမဦးစီးဌာန၏ သမဝါယမအသင်း၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ မြစ်မ်း ရောင် စသည်) တို့ကို ဤဇယားတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းမပြုပါရန်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးရွာတွင် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် Pact Myanmar ငွေချေး အဖွဲ့ ရှိပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(ခ-၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား(၁၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု ၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

| စဉ်                             | မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား | အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် | ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်        |
|---------------------------------|---------------------------|---------------------|-------------------------------------|
| ၁                               | မြေယာမဲ့                  | ၁၁၉                 | မြေမဲ့ယာမဲ့                         |
| ၂                               | ၂.၅ ဧကအောက်               | ၈                   | ဆင်းရဲသားတောင်သူ                    |
| ၃                               | ၂.၅ ဧက မှ ၅ ဧက            | ၁၀                  | တောင်သူငယ်                          |
| ၄                               | ၅ ဧက မှ ၁၂.၅ ဧက           | ၉                   | တောင်သူလတ်                          |
| ၅                               | ၁၂.၅ ဧက အထက်              | ၁၁                  | တောင်သူကြီး                         |
| ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုစုစုပေါင်း |                           | ၁၅၇                 | <input checked="" type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု ၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ရွာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်သူ ဦးရေ နည်းပါးပါသည်။ မြေယာမဲ့ဦးရေ များပြားပါသည်။

(၂) အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

| စဉ် | အရင်းအမြစ်             | ရေ<br>သောက်<br>(ဧက) | ရေရှိနိုင်မှု                                                                                                                |                                                        |                               |                                    |
|-----|------------------------|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-------------------------------|------------------------------------|
|     |                        |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး /ရာသီအလိုက်<br>(မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန် )                                                                   | လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)<br>(မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန် ) |                               |                                    |
| ၁   | ဆည်                    |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/>                           | မရှိ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ၂   | ရေလွှဲဆည်              |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/>                           | မရှိ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ၃   | မြစ်ရေတင်<br>စီမံကိန်း |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/>                           | မရှိ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ၄   | ရေသွင်း<br>မြောင်း     | ၃၄၆.၀၀              | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input checked="" type="checkbox"/> ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                | မရှိ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ၅   | အဝီစိတွင်း             |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/>                           | မရှိ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ၆   | လက်ငင်<br>ရေတွင်း      |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/>                           | မရှိ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ၇   | စိမ့်စမ်းရေ            |                     | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိ <input type="checkbox"/>                           | မရှိ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ၈   | ချောင်းရေ              | ၃၄၆.၀၀              | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input checked="" type="checkbox"/> ရာသီအလိုက် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                | မရှိ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီး

ဌာန။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျွန်တော်တို့ရွာသည် မိုးရာသီတွင် ရေကြီး ရေလျှံမှုကြောင့် စိုက်ပျိုး၍ မရသဖြင့် မိုးကုန်ပြီးမှသာ နွေစပါး/ ဆောင်းစပါးအဖြစ် ဒါးကမြစ်မှ ဆက်သွယ် စီးဆင်းလာသည့် ချောင်းများ/ မြောင်းများကို အသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဧက (၃၄၆) ဧကခန့်လုံး ရေသွင်းမြောင်းမှလည်းကောင်း၊ ချောင်းမှလည်းကောင်း အသုံးပြုရသဖြင့် နှစ်ခုလုံးတွင် ထည့်သွင်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

**(၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း**

ဇယား(၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

| သီးနှံ  | စုစုပေါင်း စိုက်ဧက | တစ်ဧက အထွက်နှုန်း |           |           |          | သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့် ကာလ |        | သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန် ) |                              |                                | အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန် ) |                                         |                                |
|---------|--------------------|-------------------|-----------|-----------|----------|--------------------------|--------|---------------------------------------------------|------------------------------|--------------------------------|------------------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------------------|
|         |                    | ယူနစ်             | အနည်းဆုံး | အများဆုံး | ပျမ်းမျှ | မှ                       | ထိ     |                                                   |                              |                                |                                                |                                         |                                |
| နွေစပါး | ၃၄၆                | တင်း              | ၈၀        | ၁၂၀       | ၁၀၀      | ပြာသို                   | တန်ခူး | မြင့် <input checked="" type="checkbox"/>         | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                 | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|         |                    |                   |           |           |          |                          |        | မြင့် <input type="checkbox"/>                    | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                 | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |
|         |                    |                   |           |           |          |                          |        | မြင့် <input type="checkbox"/>                    | လတ် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                 | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် . . . ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ အခြားသီးနှံများလည်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

**(၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ**

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

| စက်အမျိုးအစား        | တစ်ဦးချင်းပိုင် | ရွာပိုင် | အဖွဲ့ပိုင် | ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ |
|----------------------|-----------------|----------|------------|--------------------------------|
| ထွန်စက်              |                 |          |            |                                |
| လက်တွန်းထွန်စက်      | ၃၃              |          |            | ၅                              |
| အစေ့ချက်ကိရိယာ       |                 |          |            |                                |
| ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက် |                 |          |            |                                |
| ရိတ်သိမ်းစက်         |                 |          |            |                                |
| ခြွေလှေ့စက်          |                 |          |            |                                |
| ရေစုပ်စက်            | ၄၃              |          |            |                                |
| ခြေနင်းရေတင်စက်      |                 |          |            |                                |
| မြက်ရိတ်စက်          |                 |          |            |                                |

ရင်းမြစ်... (၁)အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** လယ်ဧကနည်းပါးသောသူများသည် ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ လယ်ယာမြေ အပိုင်မရှိသော်လည်း တစ်နိုင်တစ်ပိုင် အိမ်ခြံဝန်းအတွင်း သီးပင်စားပင်စိုက်ပျိုးသူများတွင် ရေစုပ်စက် ပိုင်ဆိုင် သူများရှိပါသည်။

**(၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

ဇယား(၁၇) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

| အခွင့်အလမ်း                                                      | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်။ ဇယား၁၇ နှင့် ၁၈ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။ ) |                                 |                                                   |                                                    |
|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထား                                          | အလွန်ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                   | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့်တင်မျှတ <input checked="" type="checkbox"/>   | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                 |
| လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု                                          | အလွန်ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                   | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့်တင်မျှတ <input type="checkbox"/>              | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>      |
| စိုက်ပျိုးရေ အရင်းအမြစ်                                          | ပေါများ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                       |                                 | အသင့်အတင့်ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                 |
| ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု                                  | အလွယ်တကူရသည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                  |                                 | ရသည် <input checked="" type="checkbox"/>          | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                 |
| သီးနှံမျိုးစေ့ ရရှိနိုင်မှု                                      | မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို လွယ်ကူစွာဝယ်ယူနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                            |                                 |                                                   |                                                    |
|                                                                  | သီးနှံမျိုးစေ့များ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                               |                                 |                                                   | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                 |
| သဘာဝမြေဆွေး/အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ နှင့် အခြား အော်ဂဲနစ်သွင်းအားစုများ | လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                      |                                 |                                                   | ဝယ်ယူရနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/> |
| ဓာတုပိုးသတ်ဆေး ၊ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ      | လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                      |                                 |                                                   | ဝယ်ယူရနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/> |
| လုပ်သားရရှိနိုင်မှု                                              | အလွယ်တကူရနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                             |                                 |                                                   | ရနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>      |
| နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ               | အလွယ်တကူရနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                             |                                 |                                                   | ရနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>      |
| သီးနှံဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု                                    | သီးနှံများကို လွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့် ရောင်းချနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                        |                                 |                                                   |                                                    |
|                                                                  | သီးနှံများကို ရောင်းချနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                     |                                 |                                                   | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                 |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးဆွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာန များ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** မိုးတွင်းကာလ ရေကြီးရေလျှံမှုကြောင့် စိုက်ပျိုး၍ မရသော်လည်း မိုးကုန်၍ ပြန် လည် စိုက်ပျိုးချိန်တွင် ၎င်းမြေပေါ်၌ ကျန်ခဲ့သော နုန်းမြေများကြောင့် မြေဆီဩဇာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန် ပါသည်။ မြို့/ ရွာများနှင့် နီးကပ်မှုရှိသောကြောင့် ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။

**(၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ**

ဇယား(၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

| ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ                                             | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်။<br>ဇယား ၁၇ နှင့် ၁၈ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်<br>မလိုအပ်ဟု ယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ'<br>ဟူသောအတွက်ကိုရွေးရန်။ ) |                                     |                                     |
|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|
| သဘာဝရေမြေရာသီဥတုအနေအထား                                            | မြေဆီမြေဩဇာမကောင်း၊ ရာသီဥတုမမှန်၊ မဖြေဆိုပါ                                                                                                                                                                  | <input checked="" type="checkbox"/> |                                     |
| လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု                                            | လယ်ယာမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုမရှိပါ                                                                                                                                                                               |                                     | <input checked="" type="checkbox"/> |
|                                                                    | လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုများသည်                                                                                                                                                                                  |                                     | <input type="checkbox"/>            |
|                                                                    | လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုအသင့်အတင့်ရှိသည်                                                                                                                                                                         |                                     | <input type="checkbox"/>            |
|                                                                    | ပလပ်မြေများရှိသည်                                                                                                                                                                                            |                                     | <input type="checkbox"/>            |
|                                                                    | ပလပ်မြေအသင့်အတင့်ရှိသည် <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ                                                                                                                                                   |                                     | <input type="checkbox"/>            |
| စိုက်ပျိုးရေး အရင်းအမြစ်                                           | အလွယ်တကူမရနိုင် <input type="checkbox"/> လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ                                                                                                                          |                                     | <input checked="" type="checkbox"/> |
| ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု                                    | အလွယ်တကူမရနိုင် <input type="checkbox"/> လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ                                                                                                                          |                                     | <input checked="" type="checkbox"/> |
| သီးနှံမျိုးစေ့ ရရှိနိုင်မှု                                        | အလွယ်တကူမရနိုင် <input type="checkbox"/> လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ                                                                                                                          |                                     | <input checked="" type="checkbox"/> |
| သဘာဝမြေဆွေး/အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာနှင့်<br>အခြားအော်ဂဲနစ် သွင်းအားစုများ | အလွယ်တကူမရနိုင် <input type="checkbox"/> လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ                                                                                                                          |                                     | <input checked="" type="checkbox"/> |
| ဓာတုပိုးသတ်ဆေး ၊ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့်<br>အခြားဓာတုဗေဒသွင်းအားစုများ     | အလွယ်တကူမရနိုင် <input type="checkbox"/> လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ                                                                                                                          |                                     | <input checked="" type="checkbox"/> |
| လုပ်သားရရှိနိုင်မှု                                                | အလွယ်တကူမရနိုင် <input type="checkbox"/> လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ                                                                                                                          |                                     | <input checked="" type="checkbox"/> |
| နည်းပညာ ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ<br>ဝန်ဆောင်မှုများ             | အလွယ်တကူမရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/> လုံးဝမရ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ                                                                                                               |                                     | <input type="checkbox"/>            |
| သီးနှံဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု                                     | သီးနှံများကို လွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်<br>မရောင်းချနိုင်ပါ။ <input type="checkbox"/>                                                                                                          |                                     |                                     |
|                                                                    | သီးနှံများကို ရောင်းချရန် ဈေးကွက်မရှိပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုနိုင်ပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                          |                                     |                                     |
| ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါကျရောက်မှု                                      | ဆိုးရွားစွာကျ <input type="checkbox"/> အသင့်အတင့်ကျ <input checked="" type="checkbox"/> အနည်းငယ် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                              |                                     |                                     |

ရင်းမြစ် (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂)သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ  
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မိုးတွင်းကာလတွင် စိုက်ပျိုးမြေများ အသုံးပြု၍ မရသည်က များပါသည်။ စိုက်ပျိုး  
ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ မရရှိနိုင်ပါ။ ဖျက်ပိုး ကျရောက်မှုများ ရှိနေ  
ပါသည်။

(ခ-၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

| မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း | မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း<br>လုပ်ကိုင်နေသော အိမ်ထောင်စု | ကောင်ရေ |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------------|---------|
| <b>မွေးမြူရေး</b>           |                                                           |         |
| နွား                        | ၆                                                         | ၂၃      |
| <b>မွေးမြူရေး</b>           |                                                           |         |
| နို့စားနွား                 |                                                           |         |
| ကျွဲ                        | ၁၀                                                        | ၃၃      |
| မြင်း                       |                                                           |         |
| မြည်း                       |                                                           |         |
| လား                         |                                                           |         |
| ဆိတ်                        |                                                           |         |
| သိုး                        |                                                           |         |
| ဝက်                         | ၈၄                                                        | ၁၃၆     |
| ကြက်                        | ၈၅                                                        | ၄၂၄     |
| ဘဲ                          | ၃၅                                                        | ၃၂၀     |
| နွားနောက်                   |                                                           |         |
| <b>ငါးလုပ်ငန်း</b>          |                                                           |         |
| ငါးကန်                      |                                                           |         |
| ပုဇွန်ကန်                   |                                                           |         |
| ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း     |                                                           |         |
| ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း       |                                                           |         |
| ကမ်းလွန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း     |                                                           |         |

ရင်းမြစ်...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု ၊ (၂)ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** မွေးမြူရေးမှ ဝင်ငွေအထိုက်အလျောက်ရရှိသဖြင့် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူကြပါသည်။ စီးပွားဖြစ် မွေးမြူသူ မရှိသေးပါ။

(၂) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

| အခွင့်အလမ်း                               | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ မလိုအပ်ဟု ယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကို ရွေးရန်။)                                                          |
|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>မွေးမြူရေး</b>                         |                                                                                                                                                                                                                                         |
| စားကျက်ခြေ                                | ပေါများ <input type="checkbox"/> အသင့်အတင့် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                      |
| ရေရရှိမှု                                 | အလုံအလောက်ရနိုင် <input type="checkbox"/> အသင့်အတင့်ရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                       |
| မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု              | မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူရနိုင် <input type="checkbox"/><br>မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များ အသင့်အတင့် ဝယ်ယူရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                       |
| ချေးငွေ                                   | ချေးငွေ လွယ်ကူစွာ ရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/> ချေးငွေ အသင့်အတင့် ရနိုင် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                   |
| သွင်းအားစု (မွေးမြူရေးအစာဆေးစသည်) ဈေးကွက် | သွင်းအားစုများ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူနိုင်သည် <input type="checkbox"/><br>သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                  |
| ဝန်ဆောင်မှုနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှု        | နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ ရနိုင်သည်။ <input type="checkbox"/><br>နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရနိုင်သည်။ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ။ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု                      | ထုတ်ကုန်များကို လွယ်ကူစွာ နှုန်းမှန်ကန်စွာ ဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည် <input type="checkbox"/><br>ထုတ်ကုန်များကို ရောင်းချနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                    |
| အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာလုံလောက်မှု      | အလုံအလောက်ရှိသည် <input type="checkbox"/> အသင့်အတင့်ရှိသည် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                       |
| <b>ငါးလုပ်ငန်း</b>                        |                                                                                                                                                                                                                                         |
| ငါး/ပုစွန်မွေးမြူရန် ရေမြေအနေအထား         | အလွန်ကောင်း <input type="checkbox"/> ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့်တင့်မျှတ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                |
| ငါး/ပုစွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု          | လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည် <input type="checkbox"/> ဝယ်ယူရနိုင်သည် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                 |
| ချေးငွေ                                   | လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည် <input type="checkbox"/> ချေးငွေ ရနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                           |
| သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု                  | သွင်းအားစုများ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူနိုင်သည် <input type="checkbox"/><br>သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူနိုင်သည် <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                  |
| နည်းပညာအကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ           | နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ ရနိုင်သည်။ <input type="checkbox"/><br>နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရနိုင်သည်။ <input checked="" type="checkbox"/>                                        |
| ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု                      | ထုတ်ကုန်များကို လွယ်ကူစွာ နှုန်းမှန်ကန်စွာ ဖြင့်ရောင်းချနိုင်သည် <input type="checkbox"/><br>ထုတ်ကုန်များကို ရောင်းချနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                    |
| ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိနိုင်မှု                  | လွယ်ကူသည် <input type="checkbox"/> အသင့်အတင့် လွယ်ကူသည် <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                          |

ရင်းမြစ်...ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** စီးပွားဖြစ်မွေးမြူခြင်းမဟုတ်ဘဲ တစ်နိုင်ငံတစ်ပိုင် မွေးမြူခြင်းသာဖြစ်၍ ခြံဝန်းကျယ် ဖြင့် မွေးမြူသူမရှိပါ။ လွှတ်ကျောင်းစနစ်ဖြင့် မွေးမြူကြပါသည်။ စားကျက်မြေ အသင့်အတင့်လည်း ရှိပါသည်။ ငါး/ ပုစွန်များကို ချောင်း/ မြောင်းများအတွင်း လိုက်လံ ရှာဖွေစားသောက်မှု များပြားပါသည်။

**(၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

| ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ                     | ဖော်ပြချက် /ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင် သည်။ ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ် ဟုယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသော အကွက်ကိုရွေးရန်။ )                 |
|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>မွေးမြူရေး</b>                          |                                                                                                                                                                                                                       |
| စားကျက်မြေ                                 | စားကျက်မြေရှားပါးသည် <input type="checkbox"/> စားကျက်မြေလုံးဝ <input type="checkbox"/> မရှိပါ <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                       |
| ရေရရှိမှု                                  | ရေရှားပါးသည် <input type="checkbox"/> ရေလုံးဝမရှိပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                            |
| မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု               | မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူမရနိုင်ပါ <input type="checkbox"/><br>မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များ လုံးဝ ဝယ်ယူမရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                         |
| ချေးငွေ                                    | ချေးငွေလွယ်ကူစွာ မရနိုင် <input type="checkbox"/> ချေးငွေလုံးဝမရ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                               |
| သွင်းအားစု (မွေးမြူရေးအစာ၊ ဆေးစသည်)ဈေးကွက် | သွင်းအားစုများ လွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရနိုင်ပါ <input type="checkbox"/><br>သွင်းအားစုများ လုံးဝ ဝယ်ယူမရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                              |
| ဝန်ဆောင်မှုနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှု         | နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/><br>နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ မရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု                       | ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ <input type="checkbox"/><br>ထုတ်ကုန်များကို မရောင်းချနိုင်ပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>             |
| အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာလုံလောက်မှု       | အလုံအလောက်မရှိပါ <input type="checkbox"/> လုံးဝမရှိပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                          |
| <b>ငါးလုပ်ငန်း</b>                         |                                                                                                                                                                                                                       |
| ငါး/ပုစွန်မွေးမြူရန် ရေမြေအနေအထား          | ရေမြေအနေအထား မကောင်းပါ <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                         |
| ငါး/ပုစွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု           | လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူမရပါ <input type="checkbox"/> လုံးဝဝယ်ယူမရပါ <input checked="" type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                       |
| ချေးငွေ                                    | လိုသလောက် လွယ်ကူစွာချေးငွေမရပါ <input type="checkbox"/> လုံးဝချေးငွေမရပါ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                    |
| သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု                   | သွင်းအားစုများ လွယ်ကူစွာဝယ်ယူမရနိုင်ပါ <input checked="" type="checkbox"/><br>သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူမရပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                    |
| နည်းပညာအကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ            | နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူမရပါ <input type="checkbox"/><br>နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများမရပါ <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>    |
| ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု                       | ထုတ်ကုန်များကိုလွယ်ကူစွာနှင့်ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့်မရောင်းချနိုင်ပါ <input type="checkbox"/><br>ထုတ်ကုန်များကိုလုံးဝ မရောင်းချနိုင်ပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>        |
| ငါးဖမ်းခွင့်ရရှိနိုင်မှု                   | မလွယ်ကူပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                      |

ရင်းမြစ်...(၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု ၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ ကုဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** စီးပွားဖြစ် မွေးမြူလိုသူများ ရှိသော်လည်း အရင်းအနှီး မလုံလောက်ခြင်း၊ နည်းပညာ ပြည့်စုံစွာ မသိရှိခြင်း၊ လုပ်သားအင်အား ပြည့်စုံစွာ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။

**(ခ-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ**

**(၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

ဇယား(၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

| အခွင့်အလမ်း                                                                                                       | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် ( မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်၊ ဇယား ၂၂ နှင့် ၂၃ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှဖြေဆိုရန်။<br>ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသောအချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအကွက်ကိုရွေးရန်။ ) |                                                                                                                        |                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှု                                                                                         | များ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                             | အသင့်အတင့် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                         | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |
| လယ်ယာသားငါးထွက်ကုန် မဟုတ်သော အခြားဒေသထွက်ကုန်များကို ရောင်းချရန် ဈေးကွက်ရှိခြင်း                                  | ဈေးကွက်ကောင်းရှိသည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                              | ဈေးကွက်အသင့်အတင့် <input type="checkbox"/>                                                                             | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်ရှိခြင်း                                                                                   | ဈေးကွက်အခြေအနေကို ကောင်းစွာနားလည်သိရှိသည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                        | အသင့်အတင့်နားလည်သည် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |
| လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ                                                                                         | ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                           | သင့် <input type="checkbox"/>                                                                                          | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်ခြင်း                                                                                           | ပေါများ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                          | သင့် <input type="checkbox"/>                                                                                          | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| လျှပ်စစ်မီးရရှိနိုင်ခြင်း                                                                                         | ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                           | သင့် <input type="checkbox"/>                                                                                          | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း                                                                                             | လိုသလောက်လွယ်ကူစွာချေးငွေရရှိနိုင်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                            | ချေးငွေရနိုင်သည် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                   | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |
| အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း | နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ ရနိုင်သည်။ <input type="checkbox"/>                                                           | နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရနိုင်သည်။ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| အလုပ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော(သို့မဟုတ်)အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်သော ပညာတစ်ခုခုကို တတ်မြောက်ခြင်း            | ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်သည် <input type="checkbox"/>                                                                                                                                       | အသင့်အတင့် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                         | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |
| အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ                                                                                        | များ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                             | အသင့်အတင့် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                         | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု ၊ လူငယ်အုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** မြေယာမဲ့များ အနေဖြင့် ကျပန်းအလုပ်များကို ဆောင်ရွက်ကြရာ အခြားသင့်လျော်သောလုပ်ငန်းများတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ကုန်စုံဆိုင် အစရှိသဖြင့်လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြပါသည်။

(၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

| ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ                                                                                           | ဖော်ပြချက် / ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား ၂၂ နှင့် ၂၃ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေး ပြီးမှဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန်မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက 'မဖြေဆိုပါ' ဟူသောအတွက်ကို ရွေးရန်။ )                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှု                                                                                        | ရှားပါး <input type="checkbox"/> လုံးဝမရှိ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                                             |
| လယ်ယာသားငါးထွက်ကုန်မဟုတ်သော အခြားဒေသထွက်ကုန်များကို ရောင်းချရန် ဈေးကွက်ရှိခြင်း                                  | ဈေးကွက်မကောင်း <input checked="" type="checkbox"/> ဈေးကွက်မရှိ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                    |
| ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်ရှိခြင်း                                                                                  | ဈေးကွက်အခြေအနေကို ကောင်းစွာနားမလည် <input type="checkbox"/><br>လုံးဝနားမလည် <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                            |
| လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ                                                                                        | ညံ့ <input checked="" type="checkbox"/> အလွန်ညံ့ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                                  |
| ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်ခြင်း                                                                                          | ကုန်ကြမ်းရရှိမှု နည်းသည် <input checked="" type="checkbox"/> ကုန်ကြမ်းမရှိပါ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                      |
| လျှပ်စစ်မီးရရှိနိုင်ခြင်း                                                                                        | ပုံမှန်မရပါ <input type="checkbox"/> လုံးဝမရပါ <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                                                         |
| ဈေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း                                                                                             | လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ဈေးငွေမရရှိပါ <input checked="" type="checkbox"/> ဈေးငွေမရပါ <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                               |
| အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုရရှိခြင်း | နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူမရပါ <input type="checkbox"/><br>နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများလုံးဝမရပါ။ <input checked="" type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| အလုပ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော (သို့မဟုတ်) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုနိုင်သော ပညာတစ်ခုခုကို တတ်မြောက်ခြင်း        | ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်ခြင်း မရှိ <input type="checkbox"/> လုံးဝမတတ် <input type="checkbox"/><br>မဖြေဆို <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                                                                                   |
| အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း                                                                                           | အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်း <input checked="" type="checkbox"/><br>အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမရှိ <input type="checkbox"/> မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>                                                                                                                                      |

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု ၊ လူငယ်အုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ လုပ်ငန်းနှင့် လျော်ညီသော အတက်ပညာများ အားနည်းနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာလုပ်ငန်းမှလွဲ၍ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း မရှိသလောက်နည်းပါးပါသည်။ ကန်ကြီးထောင့် မြို့နယ် အထည်ချုပ်စက်ရုံ၊ ပုသိမ်အထည်ချုပ်စက်ရုံများသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်သော်လည်း အနည်းငယ် အလှမ်းဝေးနေပါသည်။

(ဂ) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(ဂ-၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား(၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

| စဉ်                                       | ပုံစံ                                                                                 | အိမ်ထောင်<br>စု အရေ<br>အတွက် | ပြည်တွင်း |   |        | ပြည်ပ |   |        | လူဦးရေ |   |        |
|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|-----------|---|--------|-------|---|--------|--------|---|--------|
|                                           |                                                                                       |                              | ကျား      | မ | ပေါင်း | ကျား  | မ | ပေါင်း | ကျား   | မ | ပေါင်း |
| ၁                                         | ရွှေ့ပြောင်းသွား<br>လာနေထိုင်သူ<br>တစ်ဦးအနည်းဆုံး<br>ရှိသောအိမ်ထောင်<br>စုနှင့်လူဦးရေ | ၃                            | ၂         | ၁ | ၃      |       |   |        | ၂      | ၁ | ၃      |
| <b>ကျေးရွာပြင်ပသို့ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ</b> |                                                                                       |                              |           |   |        |       |   |        |        |   |        |
| ၂                                         | ၃လ အထိ                                                                                |                              |           |   |        |       |   |        |        |   |        |
|                                           | ၆လ အထိ                                                                                |                              |           |   |        |       |   |        |        |   |        |
|                                           | ၁၂လ အထိ                                                                               |                              |           |   |        |       |   |        |        |   |        |
|                                           | ၁၂လ အထက်                                                                              |                              | ၂         | ၁ | ၃      |       |   |        | ၂      | ၁ | ၃      |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး  
မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊ လူငယ်အုပ်စု။

**မှတ်ချက်။** ။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ တရားဝင်မှု/ မဝင်မှု၊ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ၏ သဘောဆန္ဒပါ  
မှု/မပါမှု စသည်ဖြင့်မခွဲခြားဘဲ၊ ကြာမြင့်ချိန်အနည်းအများ မကန့်သတ်ဘဲ၊ မည်သည့်အကြောင်းအရင်းကြောင့်  
ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရသည်ဖြစ်စေကာမူ မူလဌာနဒေသတစ်ခုမှ နိုင်ငံခြားသို့ဖြစ်စေ၊ ပြည်တွင်းတစ်နယ်တစ်ကြေး  
သို့ဖြစ်စေ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူတိုင်းကို ‘**ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူ**’ ဟုသတ်မှတ်သည်။ နိုင်ငံ  
တော်တာဝန်၊ အဖွဲ့အစည်းတာဝန်ဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းအခြေချနေရသူများသည်လည်း ဤဇယားတွင် အကျုံးဝင်ပါ  
သည်။ သားသမီးနှင့် ဆွေမျိုးများထံတွင်ခိုလှုံရန်၊ မှီခိုရန် သွားရောက်အခြေချနေသော၊ ကျန်းမာရေးအရ အမြဲ  
တမ်းရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဤဇယားတွင်အကျုံးဝင်ပါသည်။ ခေတ္တပညာ သွားရောက်  
သင်ကြားနေသူများ၊ ခေတ္တကျန်းမာရေးကုသမှုခံယူနေသူများသည် ဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။ ယခင်က  
ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်ခဲ့စေကာမူ ယခုလက်ရှိကာလတွင် မူလဌာနတွင် ပြန်လည်အခြေချနေထိုင်လျက်  
ရှိသူများသည် ဤဇယားတွင်အကျုံးမဝင်ပါ။ ယခုလတ်တလောတွင် ခရီးယာယီသွားနေသူများသည်လည်း  
ဤဇယားတွင် အကျုံးမဝင်ပါ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ရန်ကုန်နှင့် အခြားမြို့နယ်များသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ လုပ်ကိုင်သူ အနည်းငယ်သာ  
ရှိပါသည်။

(ဂ-၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းအရင်း

ဇယား(၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းအရင်း

| စဉ် | အကြောင်းအရင်း                                                                                  | လူဦးရေ |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| ၁   | ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်                           | ၃      |
| ၂   | နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းအရင်း                                                          |        |
| ၃   | ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှုမရှိသည့်အကြောင်းအရင်း                             |        |
| ၄   | လူမှုရေး ၊ ကျန်းမာရေး ကိစ္စများကြောင့် ( Social protection, health )                           |        |
| ၅   | အမျိုးအမည် ခွဲခြားမဖော်ပြနိုင် (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအရင်းကို ဖြေဆိုထားခြင်း/ ဖြေဆိုလိုခြင်းမရှိ |        |

ရင်းမြစ်... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ နည်းပါးပါသည်။

(ဂ-၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား(၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

| စဉ် | အကြောင်းအရာ                                     | အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် |                        |     |       |
|-----|-------------------------------------------------|---------------------|------------------------|-----|-------|
|     |                                                 | စုစုပေါင်း          | မြင့်                  | လတ် | နိမ့် |
| ၁   | ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် | ၃                   |                        | ၃   |       |
|     | ပြန်ပို့ငွေလမ်းကြောင်းများ                      |                     |                        |     |       |
|     | -က။ ငွေလွှဲလုပ်ငန်း ( ဟွန်ဒီ )                  |                     | <div><div></div></div> |     |       |
| ၂   | -ခ ။ ဘဏ်                                        | ၁                   |                        |     |       |
|     | - ဂ။ လူကြံ့ဖြင့် လွှဲပို့ခြင်း                  | ၂                   |                        |     |       |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တစ်လတစ်ခါဖြစ်စေ ရွာသို့ အလည် ပြန်ကြပါသည်။ ဤနည်းဖြင့်လည်း အိမ်သို့ ပိုက်ဆံလွှဲကြပါသည်။

(ဃ) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား(၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

| ဈေးကွက်<br>လက်လှမ်းမီမှု   | အနီးဆုံးဈေး<br>(အနီးဆုံး တစ်ခုကိုသာ ဖော်ပြ<br>ပါရန်။ ၂) |                                                  | အကြီးစားဈေးကွက်<br>(အဓိက တစ်ခုကိုသာ ဖော်ပြ<br>ပါရန်။ ) |                                                    |
|----------------------------|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| ဈေးအမည် (မြို့/ရွာ)        | ဒါးကကျေးရွာဈေး                                          |                                                  | ပုသိမ်မြို့မဈေး                                        |                                                    |
| ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)      | ၀ မှ ၁ မိုင် <input type="checkbox"/>                   | ၁ မှ ၅ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> | ၀ မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>                 | ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> |
| (အနီးစပ်ဆုံးတစ်ခုကို       | ၅ မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>                  | ၁၀ မှ ၁၅ မိုင် <input type="checkbox"/>          | ၂၁ မှ ၃၀ မိုင် <input type="checkbox"/>                | ၃၀ မှ ၅၀ မိုင် <input type="checkbox"/>            |
| ခန့်မှန်းပြီးရွေးချယ်ရန် ) | ၁၅ မိုင် အထက် <input type="checkbox"/>                  |                                                  | ၅၁ မှ ၁၀၀ <input type="checkbox"/>                     | ၁၀၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>             |

| ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု         | အနီးဆုံးဈေး<br>(အနီးဆုံး တစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်။ )                                                                        | အကြီးစားဈေးကွက်<br>(အဓိက တစ်ခုကိုသာ ဖော်ပြပါရန်။ )                                                            |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              | ခြေလျင် <input type="checkbox"/> စက်ဘီး <input checked="" type="checkbox"/> ဆိုင်ကယ် <input checked="" type="checkbox"/> | ခြေလျင် <input type="checkbox"/> စက်ဘီး <input type="checkbox"/> ဆိုင်ကယ် <input checked="" type="checkbox"/> |
| သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး            | ကား/ထော်လာဂျီ <input checked="" type="checkbox"/> ရထား <input type="checkbox"/>                                          | ကား/ထော်လာဂျီ <input checked="" type="checkbox"/> ရထား <input checked="" type="checkbox"/>                    |
| နည်းလမ်း                     | သုံးဘီးဆိုင်ကယ် <input checked="" type="checkbox"/> လှေ <input checked="" type="checkbox"/>                              | သုံးဘီးဆိုင်ကယ် <input checked="" type="checkbox"/> လှေ <input type="checkbox"/>                              |
|                              | စက်လှေ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                               | စက်လှေ <input type="checkbox"/>                                                                               |
|                              | စားသောက်ကုန် ( ကုန်စိမ်း ၊ ကုန်                                                                                          | စားသောက်ကုန် ( ကုန်စိမ်း ၊ ကုန်                                                                               |
| ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု     | ခြောက် ) <input checked="" type="checkbox"/> မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်                                                       | ခြောက် ) <input checked="" type="checkbox"/> မီးဖိုချောင်သုံးနှင့်                                            |
| ရရှိနိုင်မှု (အနည်းဆုံးတစ်ခု | အိမ်သုံးပစ္စည်း <input checked="" type="checkbox"/> အဝတ်အထည် <input checked="" type="checkbox"/>                         | အိမ်သုံးပစ္စည်း <input checked="" type="checkbox"/> အဝတ်အထည် <input checked="" type="checkbox"/>              |
| နှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။)     | ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ ၊                                                                                                | ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ ၊                                                                                     |
|                              | ပရိဘောဂများ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                          | ပရိဘောဂများ <input checked="" type="checkbox"/>                                                               |
|                              | ပစ္စည်းစုံ ဝန်ဆောင်မှုစုံ ရနိုင် <input type="checkbox"/>                                                                | ပစ္စည်းစုံ ဝန်ဆောင်မှုစုံ ရနိုင် <input checked="" type="checkbox"/>                                          |
| ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦ            | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input checked="" type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                    | ကောင်း <input checked="" type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>         |
| ဝန်ဆောင်မှု                  | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input checked="" type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                    | ကောင်း <input checked="" type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>         |

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ လယ်သမားအုပ်စု ၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူအုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ဒါးကကျေးရွာဈေးတွင် ဝယ်ယူမရနိုင်သော ပစ္စည်းများအား ပုသိမ်မြို့မဈေးသို့ သွားရောက်ဝယ်ယူကြရပါသည်။ ဒါးကမှ တဆင့် ရထားလမ်းဖြင့်လည်း သွားရောက်နိုင်ပါသည်။

### (င) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား(၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

| ဈေးငွေရရှိနိုင်သည့် နေရာ | ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား                   | ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ                           | အတိုးနှုန်း (လ)                                                              | အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု                    | ဈေးငွေရ ရန် အခက် အခဲများ                    |
|--------------------------|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|---------------------------------------------|
| အစိုးရဘဏ် ( မြန်မာ       | ကာလတိုဈေးငွေ <input checked="" type="checkbox"/> | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/>              | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/> ၁မှ ၂% <input checked="" type="checkbox"/> | လိုအပ်သည် <input checked="" type="checkbox"/> | နည်းသည် <input checked="" type="checkbox"/> |
| လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် /   | ကာလလတ်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input checked="" type="checkbox"/> | ၂ မှ ၅ % <input type="checkbox"/>                                            | မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိသည် <input type="checkbox"/>             |
| မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ် )   | ကာလရှည်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/>           | တစ်နှစ်နှင့်အထက် <input type="checkbox"/>         | ၅ မှ ၁၀ % <input type="checkbox"/>                                           |                                               | မရှိပါ <input type="checkbox"/>             |
|                          |                                                  |                                                   | ၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>                                             |                                               |                                             |
|                          | ကာလတိုဈေးငွေ <input checked="" type="checkbox"/> | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/>              | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/> ၁မှ ၂% <input checked="" type="checkbox"/> | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input checked="" type="checkbox"/> |
| သမဝါယမဈေးငွေ             | ကာလလတ်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input checked="" type="checkbox"/> | ၂ မှ ၅ % <input type="checkbox"/>                                            | မလိုအပ်ပါ <input checked="" type="checkbox"/> | ရှိသည် <input type="checkbox"/>             |
|                          | ကာလရှည်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/>           | တစ်နှစ်နှင့်အထက် <input type="checkbox"/>         | ၅ မှ ၁၀ % <input type="checkbox"/>                                           |                                               | မရှိပါ <input type="checkbox"/>             |
|                          |                                                  |                                                   | ၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>                                             |                                               |                                             |
|                          | ကာလတိုဈေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/>              | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/> ၁မှ ၂% <input type="checkbox"/>            | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input type="checkbox"/>            |
| ပုဂ္ဂလိကဘဏ်              | ကာလလတ်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input type="checkbox"/>            | ၂ မှ ၅ % <input type="checkbox"/>                                            | မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/>            | ရှိသည် <input type="checkbox"/>             |
|                          | ကာလရှည်ဈေးငွေ <input type="checkbox"/>           | တစ်နှစ်နှင့်အထက် <input type="checkbox"/>         | ၅ မှ ၁၀ % <input type="checkbox"/>                                           |                                               | မရှိပါ <input type="checkbox"/>             |
|                          |                                                  |                                                   | ၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>                                             |                                               |                                             |

| ချေးငွေရရှိနိုင်သည့် နေရာ                 | ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား                                                                                                         | ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ                                                                                                                                                                                | အတိုးနှုန်း (လ)                                                                                                                                                                              | အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု                                                          | ချေးငွေရရန် အခက်အခဲ များ                                                                                          |
|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ပုဂ္ဂလိကက အသေးစား ချေးငွေဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍ | ကာလတိုချေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ချေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ချေးငွေ <input type="checkbox"/>            | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/><br>၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/>                                                                                 | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>            | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input type="checkbox"/>            |
| အဖွဲ့လိုက် ငွေစု/ ငွေချေး အစီအစဉ်         | ကာလတိုချေးငွေ <input checked="" type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ချေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ချေးငွေ <input type="checkbox"/> | ၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/><br>၆လမှတစ်နှစ်ထိ <input checked="" type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/>                                                                      | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input checked="" type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input type="checkbox"/> | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input checked="" type="checkbox"/> | နည်းသည် <input checked="" type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input type="checkbox"/> |
| ငွေချေးပေးသူ                              | ကာလတိုချေးငွေ <input checked="" type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ချေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ချေးငွေ <input type="checkbox"/> | နေ့စဉ် <input type="checkbox"/><br>လစဉ် <input type="checkbox"/><br>၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/><br>၆လမှ တစ်နှစ်ထိ <input checked="" type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/> | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input checked="" type="checkbox"/> | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input checked="" type="checkbox"/> |
| အပေါင်ဆိုင်                               | ကာလတိုချေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ချေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ချေးငွေ <input type="checkbox"/>            | နေ့စဉ် <input type="checkbox"/><br>လစဉ် <input type="checkbox"/><br>၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/><br>၆လမှ တစ်နှစ်ထိ <input type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/>            | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input type="checkbox"/>            | လိုအပ်သည် <input type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/>            | နည်းသည် <input type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input type="checkbox"/>            |
| မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ                  | ကာလတိုချေးငွေ <input checked="" type="checkbox"/><br>ကာလလတ်ချေးငွေ <input type="checkbox"/><br>ကာလရှည်ချေးငွေ <input type="checkbox"/> | နေ့စဉ် <input type="checkbox"/><br>လစဉ် <input type="checkbox"/><br>၃-၆ လအတွင်း <input type="checkbox"/><br>၆လမှ တစ်နှစ်ထိ <input checked="" type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်အထက် <input type="checkbox"/> | အတိုးမဲ့ <input type="checkbox"/><br>၁မှ ၂% <input type="checkbox"/><br>၂ မှ ၅% <input type="checkbox"/><br>၅ မှ ၁၀% <input checked="" type="checkbox"/><br>၁၀%အထက် <input type="checkbox"/> | လိုအပ်သည် <input checked="" type="checkbox"/><br>မလိုအပ်ပါ <input type="checkbox"/> | နည်းသည် <input checked="" type="checkbox"/><br>ရှိသည် <input type="checkbox"/><br>မရှိပါ <input type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ လယ်သမားအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

**မှတ်ချက်။** ။ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်၏ သတ်မှတ်ချက်အရ ကာလတိုချေးငွေ ဆိုသည်မှာ အနည်းဆုံး တစ်ရက်မှ အများဆုံးတစ်နှစ်အထိ ၊ ကာလလတ်ချေးငွေ ဆိုသည်မှာ ၃ နှစ်မှ ၅နှစ်အထိ၊ ကာလရှည်ချေးငွေ ဆိုသည်မှာ ၅ နှစ်မှ ၁၀ နှစ်အထိဟု သတ်မှတ်ထားပါသည်။ အကယ်၍ ၁၀နှစ် ကာလထက် ရှည်ကြာစွာ ချေးပေးသော ချေးငွေများရှိခဲ့သော် ကာလရှည်ချေးငွေတွင်သာ ထည့်သွင်းပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ဘဏ်ချေးငွေများနှင့် ငွေချေးပေးသူများရှိပါသည်။ မြစ်မ်းရောင် အရင်းမပျောက်လည်ပတ်ရန်ပုံငွေ လည်း ရရှိထားပါသည်။

**(စ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု**

**(စ-၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ**

ဇယား(၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

| အခြေအနေ                                | အခက်အခဲ                                 |                                          | အန္တရာယ်ရှိမှု<br>(အခက်အခဲ 'ရှိ' ဟုဖြေဆိုထားပါက<br>ဖြေဆိုရန်။ 'မရှိ'<br>ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေရန်မလို။ ) |                                         |                                           |
|----------------------------------------|-----------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------------|
|                                        |                                         |                                          | မြင့်                                                                                                | လတ်                                     | နိမ့်                                     |
| မြေဆီသြဇာအခြေအနေ                       | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
| အပင်မျိုးစိတ်များ                      | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> |
| ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input checked="" type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
| ရေအရင်းအမြစ်                           | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
| ငါးမျိုးကွဲ                            | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
| အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ             | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |
| စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု         | ရှိ <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                       | လတ် <input type="checkbox"/>            | နိမ့် <input type="checkbox"/>            |

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ လယ်သမားအုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** မိုးတွင်းကာလ ရေကြီးရေလျှံသဖြင့် အပင်မျိုးစိတ်များ ဆုံးရှုံးမှုများ ရှိနေပါသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သီးနှံဖျက်ပိုး ကျရောက်မှုများလည်း ရှိနေပါသည်။

**(ဆ) ပညာရေး**

**(ဆ-၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု**

ဇယား(၃၀) မူလတန်း ၊ အလယ်တန်း ၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

| အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု            | ကျား | မ   | ပေါင်း |
|----------------------------------|------|-----|--------|
| စာမတတ်သူဦးရေ                     |      |     |        |
| မူလတန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ           | ၁၉၄  | ၂၁၂ | ၄၀၆    |
| အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ          | ၂၇   | ၃၁  | ၅၈     |
| အထက်တန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ          | ၁၈   | ၄   | ၂၂     |
| တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်အဆင့်ရှိသူ ဦးရေ | ၇    | ၉   | ၁၆     |

ရင်းမြစ်.. အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

**မှတ်ချက်။ ။** ဤဇယားကို ဖြည့်သွင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ **ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော** အတန်းပညာတက်ရောက်ပြီး/ တက်ရောက်ဆဲသူများကိုသာ ဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါအချက်နှင့် ကိုက်ညီချင်းမရှိခဲ့သော် ဇယားတွင် ဖြည့်သွင်းခြင်းမရှိဘဲ လေ့လာ

တွေ့ရှိချက်တွင်သာ မှတ်ချက်အနေဖြင့်ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ အတန်းပညာပြီးမြောက်မှုဆိုသည်မှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဘဝတွင် သင်ယူလေ့လာခဲ့သော နောက်ဆုံး ပညာရေးအဆင့်/ အခြေအနေကို ဆိုလိုပါသည်။

ဥပမာ - ယခုစာရင်းကောက်ယူချိန်တွင် အဋ္ဌမတန်း (Grade-8) တွင် ပညာသင်ကြားနေပါက ‘အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ’ တွင်လည်းကောင်း၊ တတိယတန်း (Grade-3) တွင် ပညာသင်ကြားနေပါက (သို့မဟုတ်) ရေးတတ်ဖတ်တတ်အဆင့်သာ (ဥပမာ- ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက်) ရှိသည်ဆိုပါက ‘မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ’ တွင်သာ ထည့်သွင်းရပါမည်။ ‘ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး (ဘက-ကျောင်း)’ ကို ဆည်းပူးခဲ့၊ ဆည်းပူးဆဲဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာအတန်းပညာအဆင့်အလိုက် ထည့်သွင်းရပါမည်။ စတုတ္ထတန်း (Grade-4) အောင်မြင်ပြီး အလယ်တန်းပညာ ဆက်လက်သင်ကြားခြင်းမရှိပါက ‘မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ’ တွင်သာထည့်သွင်းရပါမည်။ အခြေခံပညာမူလတန်းပညာကို သင်ယူပြီးဆုံးသင့်သည့်အရွယ်ကို ကျော်လွန်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း စာလုံးဝမတတ်ပါက ‘စာမတတ်သူဦးရေ’ တွင်သာ ဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** ကျေးရွာတွင် စာမတတ်သူ မရှိပါ။ မူလတန်းပညာ တက်ရောက်မှု မရှိသော်လည်း ဘုန်းကြီးကျောင်းသင် ပညာရေးဖြင့် ရွာသားအားလုံးနီးပါး စာတတ်မြောက်ကြပါသည်။ (၅ နှစ် နှင့် အောက် ကလေးငယ်များအား ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါ။)

**(ဆ-၂) ကျောင်းတက်နှုန်း**

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

| ပညာရေးအဆင့်အတန်း  | ကျား | မ  | ပေါင်း |
|-------------------|------|----|--------|
| မူလတန်း           | ၃၉   | ၃၈ | ၇၇     |
| အလယ်တန်း          | ၁၈   | ၂၁ | ၃၉     |
| အထက်တန်း          | ၁၀   | ၁  | ၁၁     |
| တက္ကသိုလ်/ကောလိပ် | ၂    | ၃  | ၅      |

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း ၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

**မှတ်ချက်။ ။** ဤဇယားကိုဖြည့်သွင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော စာသင်ကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များတွင် ပညာတက်ရောက်နေသူများကိုသာဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအပြင် ‘ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး’ကို သင်ယူဆည်းပူးနေသော ကျောင်းသူ/ သားများကို အခြေခံပညာဦးစီးဌာနမှ သတ်မှတ်ထားသော ပညာရေးစနစ်/ အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် အညီ သတ်မှတ်ဖြည့်သွင်းရန် ဖြစ်ပါသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** ကျွန်တော်တို့ရွာတွင် လက်ရှိကျောင်းတက်နေသည့် ကျောင်းသားဦးရေများပြားပါသည်။

**(ဆ-၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ**

ဇယား(၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

| အကြောင်းအရာ                      | (၁)                  |                          |                                          | (၂)                          |                          |                                     | (၃)                           |                              |                               |                          |                               |                              |
|----------------------------------|----------------------|--------------------------|------------------------------------------|------------------------------|--------------------------|-------------------------------------|-------------------------------|------------------------------|-------------------------------|--------------------------|-------------------------------|------------------------------|
| က။ ကျောင်းအဆင့်                  | မူလတန်း              |                          | <input type="checkbox"/>                 | မူလတန်း                      |                          | <input type="checkbox"/>            | မူလတန်း                       |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | မူလွန်               |                          | <input checked="" type="checkbox"/>      | မူလွန်                       |                          | <input type="checkbox"/>            | မူလွန်                        |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | အလယ်တန်း (ခွဲ)       |                          | <input type="checkbox"/>                 | အလယ်တန်း (ခွဲ)               |                          | <input type="checkbox"/>            | အလယ်တန်း (ခွဲ)                |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | အလယ်တန်း             |                          | <input type="checkbox"/>                 | အလယ်တန်း                     |                          | <input type="checkbox"/>            | အလယ်တန်း                      |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | အထက်တန်း (ခွဲ)       |                          | <input type="checkbox"/>                 | အထက်တန်း (ခွဲ)               |                          | <input type="checkbox"/>            | အထက်တန်း (ခွဲ)                |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | အထက်တန်း             |                          | <input type="checkbox"/>                 | အထက်တန်း                     |                          | <input checked="" type="checkbox"/> | အထက်တန်း                      |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
| ခ။ ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင် )        | ၀ မှ ၁ မိုင်         |                          | <input checked="" type="checkbox"/>      | ၀ မှ ၁ မိုင်                 |                          | <input type="checkbox"/>            | ၀ မှ ၁ မိုင်                  |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | ၁ မိုင်မှ ၃ မိုင်    |                          | <input type="checkbox"/>                 | ၁ မိုင်မှ ၃ မိုင်            |                          | <input checked="" type="checkbox"/> | ၁ မိုင်မှ ၃ မိုင်             |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | ၁၅ မိုင်မှ ၂၀ မိုင်  |                          | <input type="checkbox"/>                 | ၁၅ မိုင်မှ ၂၀ မိုင်          |                          | <input type="checkbox"/>            | ၁၅ မိုင်မှ ၂၀ မိုင်           |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | ၂၀ မိုင် အထက်        |                          | <input type="checkbox"/>                 | ၂၀ မိုင် အထက်                |                          | <input type="checkbox"/>            | ၂၀ မိုင် အထက်                 |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
| ဂ။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု  | ခြေလျင်              |                          | <input checked="" type="checkbox"/>      | ခြေလျင်                      |                          | <input type="checkbox"/>            | ခြေလျင်                       |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | စက်ဘီး               |                          | <input checked="" type="checkbox"/>      | စက်ဘီး                       |                          | <input checked="" type="checkbox"/> | စက်ဘီး                        |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | ဆိုင်ကယ်             |                          | <input type="checkbox"/>                 | ဆိုင်ကယ်                     |                          | <input checked="" type="checkbox"/> | ဆိုင်ကယ်                      |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | ကား                  |                          | <input type="checkbox"/>                 | ကား                          |                          | <input type="checkbox"/>            | ကား                           |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
| ဃ။ စာသင်ကျောင်း၏ စုစုပေါင်း      | ၂၇၀၀ စတုရန်းပေ       |                          |                                          |                              |                          |                                     |                               |                              |                               |                          |                               |                              |
| ကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ)*      |                      |                          |                                          |                              |                          |                                     |                               |                              |                               |                          |                               |                              |
| င။ အမိုး၊ နံရံ ၊ အခင်း အရည်အသွေး | ကောင်း               | <input type="checkbox"/> | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> | ကောင်း                   | <input type="checkbox"/>            | သင့် <input type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> | ကောင်း                        | <input type="checkbox"/> | သင့် <input type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> |
| စ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ            | လုံလောက်မှုရှိသည်    |                          | <input checked="" type="checkbox"/>      | လုံလောက်မှုရှိသည်            |                          | <input type="checkbox"/>            | လုံလောက်မှုရှိသည်             |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
| လုံလောက်မှု                      | မလုံလောက်ပါ          |                          | <input type="checkbox"/>                 | မလုံလောက်ပါ                  |                          | <input type="checkbox"/>            | မလုံလောက်ပါ                   |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
| ဆ။ ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ          | ကောင်း               | <input type="checkbox"/> | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ကောင်း                       | <input type="checkbox"/> | သင့် <input type="checkbox"/>       | ကောင်း                        | <input type="checkbox"/>     | သင့် <input type="checkbox"/> |                          |                               |                              |
|                                  | ညံ့                  | <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | ညံ့                          | <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>       | ညံ့                           | <input type="checkbox"/>     | မရှိ <input type="checkbox"/> |                          |                               |                              |
| ဈ။ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု      | တိုက်ကျွေးမှုရှိသည်  |                          | <input checked="" type="checkbox"/>      | တိုက်ကျွေးမှုရှိသည်          |                          | <input type="checkbox"/>            | တိုက်ကျွေးမှုရှိသည်           |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
|                                  | တိုက်ကျွေးမှုမရှိပါ။ |                          | <input type="checkbox"/>                 | တိုက်ကျွေးမှုမရှိပါ။         |                          | <input type="checkbox"/>            | တိုက်ကျွေးမှုမရှိပါ။          |                              | <input type="checkbox"/>      |                          |                               |                              |
| ဇ။ ကျောင်းဆရာ/မဦးရေ              | ကျား                 | မ                        | ပေါင်း                                   | ကျား                         | မ                        | ပေါင်း                              | ကျား                          | မ                            | ပေါင်း                        |                          |                               |                              |
| အစိုးရခန့်                       | ၂                    | ၄                        | ၆                                        |                              |                          |                                     |                               |                              |                               |                          |                               |                              |
| ကျေးရွာခန့်                      |                      |                          |                                          |                              |                          |                                     |                               |                              |                               |                          |                               |                              |

ရင်းမြစ်... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း

**မှတ်ချက်။** ။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းမရှိပါက (က၊ ခ၊ ဂ) ကိုသာဖြေဆိုရမည်။ စာသင်ကျောင်း၏ စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ = အလျား × အနံ) သည် စာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းအတွင်းရှိ ကျောင်းအဆောက်အဦးအားလုံး၏ စုစုပေါင်းဧရိယာကို ဆိုလိုသည်။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးရွာတွင် (၂၀၀၅) ခုနှစ်ခန့်က ဆောက်လုပ်ခဲ့သော အလျား ၉၀'၊ အနံ ၃၀' ရှိသော RC ကျောင်းဆောင်တစ်ဆောင်နှင့် သစ်သားကျောင်းဆောင် တစ်ခုရှိပါသည်။

**(ဆ-၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ**

ဇယား(၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

| အခက်အခဲ / ပြဿနာ                                      | ရှင်းလင်းချက်                                                                                                                     |                                                 |
|------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု                            | လုံလောက် <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                      | မလုံလောက် <input type="checkbox"/>              |
| တပည့် - ဆရာ အချိုး                                   | ၄၀ : ၁ အောက် <input type="checkbox"/>                                                                                             | ၄၀ : ၁ အထက် <input checked="" type="checkbox"/> |
| မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း                         | မရှိ <input type="checkbox"/> နည်း <input checked="" type="checkbox"/> လတ် <input type="checkbox"/> များ <input type="checkbox"/> |                                                 |
| မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်               | ရှိ <input type="checkbox"/>                                                                                                      | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/>        |
| ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့် စာရေးကိရိယာ                   | လုံလောက် <input type="checkbox"/>                                                                                                 | မလုံလောက် <input checked="" type="checkbox"/>   |
| ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု | မြင့် <input type="checkbox"/>                                                                                                    | အသင့်အတင့် <input checked="" type="checkbox"/>  |
| ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများလက်လှမ်းမီမှု       | မရှိ <input type="checkbox"/> နည်း <input checked="" type="checkbox"/>                                                            |                                                 |
| မိဘဆရာအသင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ                               | ကောင်း <input checked="" type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                             |                                                 |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** ကျောင်းသုံးဖတ်စာအုပ်များ စာရေးကိရိယာများ နိုင်ငံတော်မှ ထောက်ပံ့ပေးထားသော်လည်း ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မထောက်ပံ့နိုင်မှုများ ရှိနေပါသေးသည်။

**(ဇ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ**

**(ဇ-၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ**

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

| စဉ် | ရောဂါ                                           | ပျံ့နှံ့မှု / ဖြစ်ပွားမှု      |                                           |                                          |
|-----|-------------------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------|
| ၁   | ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော                               | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၂   | သွေးလွန်တုပ်ကွေး                                | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၃   | ငှက်ဖျား                                        | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၄   | အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ                   | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၅   | HIV, AIDS, လိင်မှတစ်ဆင့်ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၆   | တီဘီ                                            | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၇   | ဆီးချို                                         | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၈   | သွေးတိုး                                        | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၉   | အသည်းရောဂါ (ဘီ ၊ စီ )                           | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၁၀  | အာဟာရချို့တဲ့မှု                                | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၁၁  | အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ                   | မြင့် <input type="checkbox"/> | နိမ့် <input type="checkbox"/>            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** ချောင်း/ မြောင်းရေအသုံးပြုမှုရှိသောကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောဖြစ်ပွားမှု အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ ဆီးချို/ သွေးတိုးရှိသူများ အနည်းငယ်ရှိပါသည်။

**(ဇ-၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု**

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

| စဉ် | ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း (ရှိ၊ မရှိ အမှန်ဖြစ်ရန် )            | ရှိ | မရှိ |
|-----|---------------------------------------------------------|-----|------|
| ၁   | အဆုတ်ရောဂါ                                              |     | ✓    |
| ၂   | ဆုံဆုံ ၊ ကြက်ညှာ ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင်အသားဝါ       | ✓   |      |
| ၃   | ပိုလီယိုရောဂါ                                           | ✓   |      |
| ၄   | မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း )                     | ✓   |      |
| ၅   | ဝက်သက်ရောဂါ                                             | ✓   |      |
| ၆   | အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု                      | ✓   |      |
| ၇   | အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊အလေးချိန်၊လက်မောင်းပတ် ) |     | ✓    |
| ၈   | အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်                                     |     | ✓    |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးအချို့ ထိုးနှံမှုများရှိခဲ့ပါသည်။ ဂျပန် ဦးနှောက်ရောင် ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုများ၊ ဆင်ခြေထောက်ရောဂါ ကာကွယ်ဆေးတိုက်မှုများ ရှိပါသည်။

**(ဇ-၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ (ဆေးရုံ/ ဆေးပေးခန်းများ)**

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

| ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု         | ခရီးအကွာအဝေး (မိုင် )                                   | အခန်း /ကုတင်လုံလောက်မှု                                                  |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာန/ ဌာနခွဲ | ၀ မှ ၁ မိုင် <input type="checkbox"/>                   | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/><br>မရှိ <input type="checkbox"/> |
|                               | ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/>  |                                                                          |
|                               | ၃ မိုင် မှ ၅ မိုင် <input type="checkbox"/>             |                                                                          |
|                               | ၅ မိုင် မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>            |                                                                          |
|                               | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>                   |                                                                          |
| တိုက်နယ်ဆေးရုံ                | ၀ မှ ၁ မိုင် <input type="checkbox"/>                   | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/><br>မရှိ <input type="checkbox"/> |
|                               | ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/>  |                                                                          |
|                               | ၃ မိုင် မှ ၅ မိုင် <input type="checkbox"/>             |                                                                          |
|                               | ၅ မိုင် မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>            |                                                                          |
|                               | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>                   |                                                                          |
| မြို့နယ်ဆေးရုံ                | ၀ မှ ၁ မိုင် <input type="checkbox"/>                   | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/><br>မရှိ <input type="checkbox"/> |
|                               | ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် <input type="checkbox"/>             |                                                                          |
|                               | ၃ မိုင် မှ ၅ မိုင် <input type="checkbox"/>             |                                                                          |
|                               | ၅ မိုင် မှ ၁၀ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> |                                                                          |
|                               | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>                   |                                                                          |

| ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု | ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်)                                        | အခန်း / ကုတင် လုံလောက်မှု                                  |
|-----------------------|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| ဆေးဆိုင်              | ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီး                                 | ဆေးဆိုင်များတွင်ဆေးဝါးများကို                              |
|                       | အနားတွင် ဆေးဆိုင်ရှိသည် <input checked="" type="checkbox"/> | စနစ်တကျသိုလှောင်ထားသည် <input checked="" type="checkbox"/> |
|                       | ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီး                                 | ဆေးဆိုင်များတွင်ဆေးဝါးများကို                              |
|                       | အနားတွင် ဆေးဆိုင်မရှိပါ <input type="checkbox"/>            | စနစ်တကျသိုလှောင်ထားခြင်းမရှိပါ <input type="checkbox"/>    |

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု ၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိသော်လည်း (၂) မိုင်ခန့်ဝေးသည့် ဒါးက ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း၊ တိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် ပုဂ္ဂလိက ဆေးခန်းများ ရှိပါသည်။ အရေးပေါ် ကိစ္စ ရပ်များတွင် ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်ဆေးရုံနှင့် ပုသိမ်မြို့နယ်ဆေးရုံများသို့ သွားရောက်ကုသနိုင်ပါသည်။

## (ဈ) ရေနံ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

### (ဈ-၁) သောက်သုံးရေ ရရှိမှု

ဇယား(၃၇) သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှု

| ရေရှိနိုင်မှု       | အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု | သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု (စနစ်တကျ စမ်းသပ် စစ်ဆေးထားမှု ရှိပါက 'ရှိ'၊ မရှိပါက 'မရှိ') | ရေအရည်အသွေး (သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးထားမှုတွင် 'ရှိ'ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေဆိုရန်။ 'မရှိ'ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေရန်မလို ) | သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှုနှင့် လုံလောက်မှု အခြေအနေ (ရာသီမရွေးရပါက နွေ ၊ မိုး နှင့် ဆောင်း ရာသီသုံးမျိုးလုံးကို ရွေးပေးပါရန်။ )     |
|---------------------|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ရေတွင်း             |                         | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/>                                         | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                  | နွေ <input type="checkbox"/><br>မိုး <input type="checkbox"/><br>ဆောင်း <input type="checkbox"/>                                  |
| အဝီစိတွင်း / စက်တပ် |                         | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/>                                         | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                  | နွေ <input type="checkbox"/><br>မိုး <input type="checkbox"/><br>ဆောင်း <input type="checkbox"/>                                  |
| အဝီစိတွင်း / တုံကင် | ၂၁                      | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                              | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                  | နွေ <input checked="" type="checkbox"/><br>မိုး <input checked="" type="checkbox"/><br>ဆောင်း <input checked="" type="checkbox"/> |
| မိုးရေ သိုလှောင်ကန် |                         | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input type="checkbox"/>                                         | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                  | နွေ <input type="checkbox"/><br>မိုး <input type="checkbox"/><br>ဆောင်း <input type="checkbox"/>                                  |
| မြစ်/ချောင်းရေ      | ၁၅                      | ရှိ <input type="checkbox"/> မရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                              | ကောင်း <input type="checkbox"/> သင့် <input type="checkbox"/> ညံ့ <input type="checkbox"/>                                  | နွေ <input checked="" type="checkbox"/><br>မိုး <input checked="" type="checkbox"/><br>ဆောင်း <input checked="" type="checkbox"/> |

| ရေရှိနိုင်မှု | အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု | သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု (စနစ်တကျ စမ်းသပ်စစ်ဆေးထားမှု ရှိပါက 'ရှိ'၊ မရှိပါက 'မရှိ') |                                          | ရေအရည်အသွေး (သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေးထားမှုတွင် 'ရှိ'ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေဆိုရန်။ 'မရှိ'ဟုဖြေဆိုထားပါက ဖြေရန်မလို ) |                               |                              | သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှုနှင့် လုံလောက်မှု အခြေအနေ (ရာသီမရွေးရပါက နေ့၊ မိုး နှင့် ဆောင်း ရာသီသုံးမျိုးလုံးကို ရွေးပေးပါရန်။ ) |
|---------------|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ရေကန်         | ၁၂၁                     | ရှိ <input type="checkbox"/>                                                                      | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                             | သင့် <input type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> | နေ့ <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                      |
|               |                         |                                                                                                   |                                          |                                                                                                                             |                               |                              | မိုး <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                     |
|               |                         |                                                                                                   |                                          |                                                                                                                             |                               |                              | ဆောင်း <input checked="" type="checkbox"/>                                                                                   |
| စိမ့်စမ်းရေ   |                         | ရှိ <input type="checkbox"/>                                                                      | မရှိ <input type="checkbox"/>            | ကောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                             | သင့် <input type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> | နေ့ <input type="checkbox"/>                                                                                                 |
|               |                         |                                                                                                   |                                          |                                                                                                                             |                               |                              | မိုး <input type="checkbox"/>                                                                                                |
|               |                         |                                                                                                   |                                          |                                                                                                                             |                               |                              | ဆောင်း <input type="checkbox"/>                                                                                              |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု ၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ချောင်းရေ/ မြောင်းရေ အသုံးပြုသူများ ရှိနေပါသေးသည်။ မြေသားရေကန်မှ ရေသည် အလွန်ကြည်လင်လှသည် မဟုတ်သော်လည်း တစ်ရွာလုံးနီးပါး အဆိုပါ ရေကိုသာ သောက်သုံးနေရပါသည်။

#### (ဈ-၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား(၃၈) အိမ်သာအမျိုးအစား

| သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်သာအမျိုးအစား            | သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု |
|---------------------------------------------|-----------------------------|
| <b>သန့်ရှင်းသော ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု</b>  |                             |
| ရေဆွဲအိမ်သာ                                 |                             |
| ရေလောင်း/ ယင်လုံအိမ်သာ                      | ၅၆                          |
| <b>မသန့်ရှင်းသော ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု</b> |                             |
| တွင်း/ ဇလား အိမ်သာ                          |                             |
| တွင်းမရှိ အိမ်သာ                            | ၅၀                          |
| အိမ်သာမရှိ                                  | ၅၁                          |

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု ၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ချောင်းနား နီးသည့် အိမ်များမှာ အိမ်သာဆောက်လုပ်ခြင်းရှိသော်လည်း တွင်းမရှိခြင်း၊ ချောင်းအတွင်းသို့ အညစ်အကြေးစွန့်ခြင်းများ ရှိနေပါသေးသည်။

(ည) ကျား - မ ရေးရာ

ဇယား (၃၉) ကျား - မ ရေးရာ

| စဉ် | ကျေးရွာ၏ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင့်သော အချက်များ                              | ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင် တက်ရောက်သူများမှ မှန်သည်ဟု ယူဆသော တစ်ခုကို ရွေးပေးပါရန် |                                          |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| ၁   | ကျေးရွာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု /ခေါင်းဆောင်မှု                                        | ရှိ <input type="checkbox"/>                                                       | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၂   | ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု                        | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ၃   | လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ /အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ | ရှိ <input type="checkbox"/>                                                       | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| ၄   | အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု                         | ရှိ <input checked="" type="checkbox"/>                                            | မရှိ <input type="checkbox"/>            |

ရင်းမြစ်(၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စီမံအုပ်ချုပ်မှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသမီး ပါဝင်မှုမရှိသော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

(ဋ) အခြေခံအဆောက်အအုံများ အခြေအနေ

(ဋ-၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

| လမ်းအမျိုးအစား  | အမျိုးအစား                                                                                  | အရည်အသွေး                               | တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်                              | ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု                                                                   | လမ်းအရှည် (မိုင်)                             |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| ရွာတွင်းလမ်း    | ၁ <input checked="" type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/> | ကောင်း <input type="checkbox"/>         | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>          | ပွင့်လင်းရာသီ <input checked="" type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> | ၀-၁ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> |
|                 | ၄ <input type="checkbox"/> ၅ <input type="checkbox"/>                                       | သင့် <input type="checkbox"/>           | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/>       |                                                                                              | ၁-၅ မိုင် <input type="checkbox"/>            |
|                 |                                                                                             | ညံ့ <input checked="" type="checkbox"/> | ၅ နှစ် အထက် <input checked="" type="checkbox"/> |                                                                                              | ၅-၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           |
|                 |                                                                                             |                                         |                                                 |                                                                                              | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>         |
| ချဉ်းကပ်လမ်း    | ၁ <input checked="" type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/> | ကောင်း <input type="checkbox"/>         | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>          | ပွင့်လင်းရာသီ <input checked="" type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> | ၀-၁ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> |
|                 | ၄ <input type="checkbox"/> ၅ <input type="checkbox"/>                                       | သင့် <input type="checkbox"/>           | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/>       |                                                                                              | ၁-၅ မိုင် <input type="checkbox"/>            |
|                 |                                                                                             | ညံ့ <input checked="" type="checkbox"/> | ၅ နှစ် အထက် <input checked="" type="checkbox"/> |                                                                                              | ၅-၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           |
|                 |                                                                                             |                                         |                                                 |                                                                                              | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>         |
| ရွာချင်းဆက်လမ်း | ၁ <input checked="" type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/> | ကောင်း <input type="checkbox"/>         | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>          | ပွင့်လင်းရာသီ <input checked="" type="checkbox"/><br>တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> | ၀-၁ မိုင် <input type="checkbox"/>            |
|                 | ၄ <input type="checkbox"/> ၅ <input type="checkbox"/>                                       | သင့် <input type="checkbox"/>           | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/>       |                                                                                              | ၁-၅ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> |
|                 |                                                                                             | ညံ့ <input checked="" type="checkbox"/> | ၅ နှစ် အထက် <input checked="" type="checkbox"/> |                                                                                              | ၅-၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           |
|                 |                                                                                             |                                         |                                                 |                                                                                              | ၁၀ မိုင်အထက် <input type="checkbox"/>         |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ မြေသားလမ်း-၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း-၂၊ ကျောက်ချောလမ်း-၃၊ ကွန်ကရစ်လမ်း-၄၊ ကတ္တရာ လမ်း-

၅

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းမှာ လမ်းအကြောင်းရှိသော်လည်း လမ်းမှာ အိမ်ခြံဝန်းများထက် နိမ့်နေသဖြင့် မိုးတွင်းကာလတွင် လမ်းပျောက်ကာ ရေလမ်းအဖြစ် လေ့ဖြင့်သာသွားလာနေရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ လမ်းအား အကြောင်းအတိုင်း ထု မြှင့်ကာ မြေဖို့ခြင်း လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ရွာချင်းဆက်လမ်းမကြီးမှာလည်း မြေသားလမ်း ဖြစ်နေသဖြင့် မိုးတွင်းကာလ အသုံးပြု၍ မရပါ။

**(ဇူ-၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု**

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

| တံတားအမျိုးအစား | အရွယ်အစား<br>(အလျား၊အနံ၊အမြင့် ) | အရည်အသွေး                       | တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်                        | ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု               |
|-----------------|----------------------------------|---------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------|
| ဆိပ်ခံတံတား     |                                  | ကောင်း <input type="checkbox"/> | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>    |                                         |
|                 |                                  | သင့် <input type="checkbox"/>   | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>  |
|                 |                                  | ညံ့ <input type="checkbox"/>    | ၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>      | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> |
| ကွန်ကရစ်တံတား   |                                  | ကောင်း <input type="checkbox"/> | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>    |                                         |
|                 |                                  | သင့် <input type="checkbox"/>   | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>  |
|                 |                                  | ညံ့ <input type="checkbox"/>    | ၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>      | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> |
| သစ်သားတံတား     |                                  | ကောင်း <input type="checkbox"/> | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>    |                                         |
|                 |                                  | သင့် <input type="checkbox"/>   | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>  |
|                 |                                  | ညံ့ <input type="checkbox"/>    | ၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>      | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> |
| ကြိုးတံတား      |                                  | ကောင်း <input type="checkbox"/> | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>    |                                         |
|                 |                                  | သင့် <input type="checkbox"/>   | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>  |
|                 |                                  | ညံ့ <input type="checkbox"/>    | ၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>      | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> |
| ဝါးတံတား        |                                  | ကောင်း <input type="checkbox"/> | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>    |                                         |
|                 |                                  | သင့် <input type="checkbox"/>   | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>  |
|                 |                                  | ညံ့ <input type="checkbox"/>    | ၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>      | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> |
| ရေပြွန်         |                                  | ကောင်း <input type="checkbox"/> | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>    |                                         |
|                 |                                  | သင့် <input type="checkbox"/>   | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>  |
|                 |                                  | ညံ့ <input type="checkbox"/>    | ၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>      | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> |
| ရေကျော်         |                                  | ကောင်း <input type="checkbox"/> | ၆ လ မှ ၁ နှစ် <input type="checkbox"/>    |                                         |
|                 |                                  | သင့် <input type="checkbox"/>   | ၂ နှစ် မှ ၅ နှစ် <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>  |
|                 |                                  | ညံ့ <input type="checkbox"/>    | ၅ နှစ် အထက် <input type="checkbox"/>      | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။** ။ ရွာအတွင်းတွင် အုတ်တံတိုင်းဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသည့် အလျား ၄၀' အမြင့် ၅' ခန့်ရှိ တံတား တစ်စင်းရှိပါသည်။ ဘေးနှစ်ဖက်သာ ရှိ၍ ထန်းသားဖြင့် တင်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

**(၆-၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး**

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး (အသုံးမပြုပါက အကွာအဝေး (မိုင်) အကွက်အောက်ရှိ အသုံးမပြုပါ အကွက်တွင် A ခြစ်ပါ။)

| သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး     | အကွာအဝေး (မိုင် )                                 | ယာဉ်အမျိုးအစား                                                                                         | ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု                          |
|-----------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| မြစ်ကြောင်း / ချောင်း | ၀ မှ ၁၀ မိုင် <input checked="" type="checkbox"/> |                                                                                                        |                                                    |
|                       | ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           |                                                                                                        |                                                    |
|                       | ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           | ၁ <input checked="" type="checkbox"/> ၂ <input checked="" type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/> | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>             |
|                       | ၅၀ မိုင် အထက် <input type="checkbox"/>            |                                                                                                        | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input checked="" type="checkbox"/> |
|                       | အသုံးမပြုပါ <input type="checkbox"/>              |                                                                                                        |                                                    |
| ပင်လယ်ရေကြောင်း       | ၀ မှ ၁၀ မိုင် <input type="checkbox"/>            |                                                                                                        |                                                    |
|                       | ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           |                                                                                                        |                                                    |
|                       | ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် <input type="checkbox"/>           | ၁ <input type="checkbox"/> ၂ <input type="checkbox"/> ၃ <input type="checkbox"/>                       | ပွင့်လင်းရာသီ <input type="checkbox"/>             |
|                       | ၅၀ မိုင် အထက် <input type="checkbox"/>            |                                                                                                        | တစ်နှစ်ပတ်လုံး <input type="checkbox"/>            |
|                       | အသုံးမပြုပါ <input checked="" type="checkbox"/>   |                                                                                                        |                                                    |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက် ။ ၁" လှေ၊ သမ္ဗန်၊ ၂- စက်လှေ၊ ၃- သင်္ဘော"။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ချောင်းမှတစ်ဆင့် ဒါးကကျေးရွာနှင့် အနီးရှိ အခြားကျေးရွာများသို့ သွားလာကြပါသည်။ မိုးတွင်းကာလတွင် လှေ/ စက်လှေများဖြင့် ရေကြောင်းလမ်းမှ အဓိကသွားလာရပါသည်။

**(၆-၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ**

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

| ယာဉ်အမျိုးအစား | လှေ၊ သမ္ဗန် | စက်လှေ | စက်ဘီး | မော်တော်ဆိုင်ကယ် | သုံးဘီးဆိုင်ကယ် | ထော်လာဂျီ | ကား | မြင်းလှည်း | နွားလှည်း |
|----------------|-------------|--------|--------|------------------|-----------------|-----------|-----|------------|-----------|
| အရေအတွက်       | ၁၆၂         | ၁၄     | ၈၂     | ၃၆               |                 | ၁         |     |            |           |

ရင်းမြစ်. . . အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် လှေ/ စက်လှေများကို အဓိကအသုံးပြုရပါသည်။

**(၆) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု**

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

| ရင်းမြစ်             | အိမ်ထောင်စု | ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်        |                                          |                              |                                  | အခက်အခဲ                      |                                          |
|----------------------|-------------|---------------------------------|------------------------------------------|------------------------------|----------------------------------|------------------------------|------------------------------------------|
| မဟာဓာတ်အားလိုင်း     |             | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့် <input type="checkbox"/>            | ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ဆိုလာစနစ်            | ၃၉          | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် |             | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့် <input type="checkbox"/>            | ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်     |             | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့် <input type="checkbox"/>            | ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| လေစွမ်းအင်           |             | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့် <input type="checkbox"/>            | ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            |

| ရင်းမြစ်                                                        | အိမ်ထောင်စု | ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်            |                                          |                              |                                  | အခက်အခဲ                             |                                          |
|-----------------------------------------------------------------|-------------|-------------------------------------|------------------------------------------|------------------------------|----------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------|
| ဇီဝလောင်စာ                                                      |             | ကောင်း <input type="checkbox"/>     | သင့် <input type="checkbox"/>            | ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/>        | မရှိ <input type="checkbox"/>            |
| အမျိုးအမည်ခွဲခြားဖော်ပြခြင်းမပြုနိုင်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစနစ် | ၁၀၀         | ကောင်း <input type="checkbox"/>     | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/> | မဖြေဆို <input type="checkbox"/> | ရှိ <input type="checkbox"/>        | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |
| လျှပ်စစ်မီးအသုံးမပြုနိုင်သော                                    | ၁၈          | <input checked="" type="checkbox"/> |                                          |                              |                                  | <input checked="" type="checkbox"/> |                                          |

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူမှု ၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း-ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အမျိုးအမည် မခွဲခြားနိုင်သော စနစ်မှာ ဆိုလာမရှိသော်လည်း ဘတ္တရီအိုးများအား အားသွင်း၍ အသုံးပြုသူများ ရှိပါသည်။ လျှပ်စစ်မီး အသုံးမပြုနိုင်သော အိမ်ထောင်စုများမှ ဖယောင်းတိုင်မီး/ ရေနံဆီမီးများ အသုံးပြုကြပါသည်။

## (၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

| စဉ်      | ဖုန်း | ရေဒီယို | တီဗွီ | ဂြိုဟ်တုစလောင်း |
|----------|-------|---------|-------|-----------------|
| အရေအတွက် | ၉၆    | ၈၁      | ၄၆    |                 |

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသည် သတင်းအချက်အလက်များအား လက်လှမ်းမီ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ဖုန်းအသုံးပြုမှု များပါသည်။

## (၅) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

| ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာများ                                                                                                     | ဝန်ဆောင်မှု                     |                                          |                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------|
| လူငယ်များ အနားယူ အပန်းဖြေရန်နေရာများ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ များရှိခြင်း                                                                               | ရှိ <input type="checkbox"/>    | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |
| လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု                                                                                                                | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/>       |
| ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု                                                                                                                 | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/>       |
| အားကစားနှင့် ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန်နေရာ နှင့် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ ရှိခြင်း                                                           | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့် <input type="checkbox"/>            | ညံ့ <input type="checkbox"/>       |
| ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု                                                                                                            | ကောင်း <input type="checkbox"/> | သင့် <input checked="" type="checkbox"/> | ညံ့ <input type="checkbox"/>       |
| ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတွင် ပါဝင်မှု                                                      | မရှိ <input type="checkbox"/>   | နည်း <input checked="" type="checkbox"/> | များ <input type="checkbox"/>      |
| စိတ်ဝင်စားစရာများကို မိမိကိုယ်တိုင် လေ့လာသင်ယူနိုင်မည့် နေရာများ ၊ လူငယ်ရိပ်သာများ ၊ စာကြည့်တိုက်များ စသည် တို့တွင် ဝင်ရောက်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း | ရှိ <input type="checkbox"/>    | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် .... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ်အုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** အပန်းဖြေနေရာများ သီးသန့်မရှိသော်လည်း ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများကို ကျေးရွာတွင်း သင့်တော်ရာနေရာများတွင် ကျင်းပလေ့ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ သာရေး၊ နာရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

**(ဏ) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအခြေအနေ**

**(ဏ-၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု**

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

| ဝန်ဆောင်မှုများ                                                                                                                                                                                                   | ရှင်းလင်းချက်                |                                          |                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| တယ်လီဖုန်းလိုင်း ၊ တယ်လီဖုန်းတာဝါတိုင်များ ၊ ကြေးနန်း လိုင်း ၊ အင်တာနက်လိုင်း ၊ ရုပ်မြင်သံကြားလိုင်း ၊ ရေဒီယိုလိုင်း စသော ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေခြင်း ဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြု အဆောက်အအုံများ ရှိခြင်း | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |
| အာမခံလုပ်ငန်း၏ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်ခြင်း                                                                                                                                                                  | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |
| လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေး အစီအစဉ်                                                                                                                                                                    | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မဖြေဆိုပါ <input type="checkbox"/>            |
| မှုခင်းများ ကာကွယ်တားဆီး လျော့ချရေးအတွက် ရဲဘက်ဆိုင် ရာများမှ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း                                                                                                                                  | ရှိ <input type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>            | မဖြေဆိုပါ <input checked="" type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ ။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** ကျေးရွာမှ (၂) မိုင်ခန့်အကွာတွင် ဒါးကတိုက်နယ်ရဲစခန်းလည်း ရှိပါသည်။

**(ဏ-၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု**

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ

| မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ | လူကုန်ကူးမှု                             | ခိုးမှု                                   | မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု                       | အကြမ်းဖက်မှု                             |
|----------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------|
|                            | စိုးရိမ်ရသည် <input type="checkbox"/>    | စိုးရိမ်ရသည် <input type="checkbox"/>     | စိုးရိမ်ရသည် <input type="checkbox"/>     | စိုးရိမ်ရသည် <input type="checkbox"/>    |
|                            | သာမန် <input type="checkbox"/>           | သာမန် <input checked="" type="checkbox"/> | သာမန် <input checked="" type="checkbox"/> | သာမန် <input type="checkbox"/>           |
|                            | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> | မရှိ <input type="checkbox"/>             | မရှိ <input type="checkbox"/>             | မရှိ <input checked="" type="checkbox"/> |

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု ၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု။

**လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။** ကျေးရွာတွင် အရက်သေစာမှ လွဲ၍ အခြား မူးယစ်ဆေး သုံးစွဲမှုများ မရှိပါ။

နောက်ဆက်တွဲ ၂

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

| အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်<br>အခြေအနေကောင်းများ            | ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| • သဘာဝအရင်းအမြစ်များ                                 | သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည်မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မိုးကုန်တွင် တင်ရှိသော နန်းမြေများပေါ်၌ စိုက်ပျိုးကြသဖြင့် မြေဆီဩဇာအတော်အသင့်ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ရောင်းချနိုင်ပြီး ဈေးကွက်မှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။ နွေစပါးကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။ မြောင်းရေ၊ ချောင်းရေမှ ရေကို အသုံးပြု၍ သီးနှံများကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| • နေရာတည်ရှိမှုနှင့်<br>ပထဝီဆိုင်ရာ<br>အားသာချက်     | ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာသည် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ မြေပြန့်ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး နွေအခါတွင် ဒါးက-မန္တလေးကုန်း တာလမ်းမှ သွားလာရလွယ်ကူသော်လည်း မိုးတွင်းကာလတွင် လမ်းပျက်စီးမှုများရှိသဖြင့် ချောင်းများမှဖြတ်၍ ရေကြောင်းလမ်းဖြင့်သာ အခြားကျေးရွာများ၊ မြို့များသို့ သွားလာရပါသည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းများအတွက် ရေလမ်းကိုသာ အဓိကအားထားရပါသည်။                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| • ရပ်ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု                          | ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| • ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့်<br>ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း | ကျေးရွာအတွင်းတွင်ဖွဲ့စည်းထားသော လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် စီးပွားရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့များအသင့်အတင့်ရှိပြီး လူမှုရေး ပရဟိတအသင်းများ သီးသန့်ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိသော်လည်း သာရေး၊ နာရေးနှင့် ပေါ်ပေါက်လာသော အခြားလူမှုရေးကိစ္စအဝဝတွင် ဓလေ့ထုံးစံအရ ကဏ္ဍအလိုက်ပါဝင်ကူညီကြပါသည်။ အဖွဲ့များ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ကြပေသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပုသိမ်၊ ရန်ကုန်နှင့် အခြားမြို့များသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ကြသည်။ ပြင်ပပုဂ္ဂလိကငွေချေးအဖွဲ့များ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် အချိတ်အဆက်ရှိပြီးဖြစ်၍ ထိုအထောက်အပံ့များဖြင့် ကျေးရွာအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အခြားသေးစားလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် အထောက်အပံ့ကောင်းများ ဖြစ်လာစေရေးဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှလည်း စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သော ခေတ်မီနည်းပညာပေးစနစ်များ လာရောက်ပို့ချပေးရန် ကျေးရွာမှ တောင်သူများက မျှော်လင့်နေကြပါသည်။ |

| အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်<br>အခြေအနေကောင်းများ                                                   | ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>ဆက်သွယ်ရေး</li> </ul>                                | <p>ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှု ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။</p> <p>ကျေးရွာတွင် အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာ ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက်များအတွက် ချိတ်ဆက် အသုံးပြုနိုင်သည်။</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ</li> </ul> | <p>ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာမှ (၂) မိုင်ခန့်ဝေးသော ဒါးကကျေးရွာရှိ တိုက်နယ်ဆေးရုံ၊ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း၊ ပုဂ္ဂလိကဆေးခန်းများ၊ ဆေးဆိုင်များသို့လည်းကောင်း သွားလာနိုင်ပြီး အရေးပေါ်ကိစ္စများတွင် ကန်ကြီးထောင့်ဆေးရုံ၊ ပုသိမ်ဆေးရုံများသို့ သွားရောက်ကုသနိုင်ပါသည်။</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီး</li> </ul>                        | <p>ဒါးကကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိသော်လည်း မိမိတို့ကျေးရွာမှာ အနည်းငယ် အလှမ်းဝေးနေခြင်း၊ ချောင်းခြားနေခြင်းတို့ကြောင့် လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။ ယခုလာမည့်နှစ်များတွင် ရွာအနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျေးရွာများတွင် လျှပ်စစ်မီးရရှိမည်ဖြစ်ပြီး မိမိတို့ကျေးရွာမှလည်း လျှပ်စစ်မီး လိုအပ်နေပါသဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးစေလိုပါသည်။ ချက်ပြုတ်စားသောက်ရာတွင် ထင်းမီးကိုသာ အသုံးပြုကြရပြီး ချို့တဲ့သောအိမ်ထောင်စုရှိ ကျောင်းသူ/ သားများ၏ စာဖတ်ချိန်တွင် ဖယောင်းတိုင်မီးကိုသာ အသုံးပြုကြရသည်။ အချို့အိမ်ထောင်စုတွင် ဆိုလာမီးများ ဝယ်ယူအသုံးပြုနိုင်ကြသဖြင့် ကျောင်းသူ/ သားများ၏ စာဖတ်ချိန်ကို အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်း၊ အားလပ်ချိန်များတွင် ဗဟုသုတရဖွယ် သုတ၊ ရသနှင့် သတင်းအစုံအလင်အား တီဗွီဖန်သားပြင်မှ ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါသည်။</p> |

**ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ**

| အဟန့်အတားများ၊<br>စိန်ခေါ်မှုများ                                                                           | ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဓိက အဟန့်အတားများ</li> </ul> | <p>ကျေးရွာအနေအထားအရ ယေဘုယျအားဖြင့် အဟန့်အတားစိန်ခေါ်မှုအများအပြားမတွေ့ရပါ။ ကျေးရွာမှအသုံးပြုရသည့် ဒါးက-မန္တလေးကုန်း တာလမ်းမကြီး မြေသားလမ်းဖြစ်နေခြင်း၊ မိုးရာသီတွင် ကျေးရွာအတွင်း ရေကြီးရေလျှံခြင်းများမှာ အဓိကဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ လမ်းမကြီးမှာ ကျေးရွာအတွက် လွန်စွာအထောက်အကူပြုသော်လည်း မြေသားလမ်းဖြစ်၍ မိုးတွင်းကာလတွင် ရွံ့နွံထူထပ်မှု၊ လမ်းပျက်စီးမှုများ</p> |

| အဟန့်အတားများ၊<br>စိန်ခေါ်မှုများ                                                                   | ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                     | <p>ကြောင့် သွားလာရအဆင်မပြေပါ။ ထို့ကြောင့် ရာသီမရွေးသွားလာနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာရှိ အဖွဲ့များကြား ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုရှိသော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် မှုအပိုင်းတွင် စနစ်ကျမှု အနည်းငယ်အားနည်းကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• သဘာဝအရင်းအမြစ် ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု ကန့်သတ်ချက်များ</li> </ul> | <p>စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး မြေလွတ်မြေရိုင်းများ ထပ်မံ မတိုးချဲ့နိုင်တော့ပဲ လက်ရှိမြေပေါ်တွင်သာ ထုတ်လုပ်မှုတိုးမြှင့်ရန် ဆောင်ရွက်နေကြရပါသည်။ သီးနှံပိုးမွှား/ ရောဂါများကျရောက်မှု အန္တရာယ်တို့နှင့်ရင်ဆိုင်ရပြီး စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် စိန် ခေါ်မှုတစ်ခုအဖြစ် တည်ရှိနေပါသည်။</p>                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာ ရေးဝန်ဆောင်မှု</li> </ul>              | <p>ကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန်ကျောင်းရှိပြီး ကျောင်းဆောင် (၂) ဆောင် ရှိပါသည်။ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းပညာကို အခြားကျေးရွာများသို့ သွားရောက်သင်ယူရသဖြင့် နွေအခါတွင် အဆင်ပြေသော်လည်း မိုးတွင်း ကာလတွင် ရေကြောင်းဖြင့် သွားလာမှုကြောင့် ကလေးငယ်များအတွက် သွားလာရေးအခက်အခဲရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်း များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများမရှိသဖြင့် (၂) မိုင်ခန့်ဝေးသည့် ဒါးက ကျေး လက်ဆေးပေးခန်း၊ တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့သွားလာရာတွင် မိုးတွင်း ကာလ၌ ရေကြောင်းလမ်းဖြင့် သွားလာရခြင်း၊ မြေသားလမ်းအသုံးပြု၍ မရခြင်းတို့ကြောင့် သွားလာရေးခက်ခဲခြင်း၊ အချိန်ကြာမြင့်ခြင်းတို့ ရှိ သဖြင့် အခက်အခဲရှိပါသည်။</p> |

နောက်ဆက်တွဲ ၃

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

| စဉ် | ပြဿနာ                                           | အကြောင်းရင်း                                                        | အခြေအနေ<br>ကောင်းများ                                                | အဟန့်အတား<br>နှင့် စိန်ခေါ်မှု | ဖြေရှင်းမည့်နည်း<br>လမ်းများ                                        | အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်<br>လုပ်ငန်းများ                                       |
|-----|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| ၁   | အခြေခံ အဆောက်အအုံ                               |                                                                     |                                                                      |                                |                                                                     |                                                                            |
|     | • ရွာတွင်းလမ်း အသုံးပြု မရခြင်း                 | • လမ်းမှာ အိမ်ခြံဝန်းများထက် နိမ့်နေခြင်း၊ မြေသားလမ်းဖြစ်နေခြင်း    | • လမ်းအူကြောင်းရှိခြင်း<br>• ကျေးရွာမှ လုပ်အားထည့်ဝင်နိုင်ခြင်း      | • ကျေးရွာငွေအင်အားမရှိခြင်း    | • သက်ဆိုင်ရာကျေးလက် ဦးစီး/လမ်း ဦးစီး များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန် | - ရွာတွင်းလမ်းဖော်ထုတ်၍ မြေသားလမ်းအဖြစ် ပြုပြင် ပေးရန်                     |
|     | • ရွာချင်းဆက်လမ်းအား ရာသီမရွေး အသုံးပြု မရခြင်း | • မြေသားလမ်းဖြစ်နေခြင်း၊ မိုးတွင်းကာလ ရွှံ့နွံထူထပ်ခြင်း            | • ကျေးရွာမှ လုပ်အားထည့်ဝင်နိုင်ခြင်း<br>• မြေသားလမ်းရှိပြီးဖြစ်ခြင်း | • ကျေးရွာငွေအင်အားမရှိခြင်း    | • သက်ဆိုင်ရာကျေးလက် ဦးစီး/လမ်း ဦးစီး များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန် | - ရွာချင်းဆက်လမ်းမကြီးအား ကျောက်ကြမ်းလမ်းအဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင်ရန်           |
|     | • တံတား အသုံးပြု မရခြင်း                        | • ဘေးနှစ်ဖက်တွင် အုတ်တံတိုင်းသာ ရှိ၍ ထန်းသားဖြင့် အလွယ်ခင်းထားခြင်း | • ကျေးရွာမှ လုပ်အားထည့်ဝင်နိုင်ခြင်း                                 | • ကျေးရွာငွေအင်အားမရှိခြင်း    | • သက်ဆိုင်ရာကျေးလက် ဦးစီး/လမ်း ဦးစီး များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန် | - လက်ရှိ အုတ်တံတားအဟောင်းအား ကွန်ကရစ်တံတားအဖြစ် ပြန်လည် ပြုပြင်တည်ဆောက်ရန် |

| စဉ် | ပြဿနာ                                        | အကြောင်းရင်း                                                                                      | အခြေအနေ<br>ကောင်းများ                                          | အဟန့်အတား<br>နှင့် စိန်ခေါ်မှု                       | ဖြေရှင်းမည့်နည်း<br>လမ်းများ                                                                                        | အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်<br>လုပ်ငန်းများ                                                                                           |
|-----|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ၂   | <b>ပညာရေး</b>                                |                                                                                                   |                                                                |                                                      |                                                                                                                     |                                                                                                                                |
|     | • စာသင်ဆောင် ပျက်<br>စီးနေခြင်း              | • စာသင်ဆောင် (၂)<br>ဆောင်အနက်<br>အလယ်တန်း<br>ကျောင်းဆောင်မှာ<br>သစ်သားကျောင်း<br>ဆောင်ဖြစ်နေခြင်း | • ကျေးရွာမှ လုပ်အား<br>ထည့်ဝင်နိုင်ခြင်း<br>• မြေနေရာ ရှိခြင်း | • ကျေးရွာ<br>ငွေအင်အား<br>မရှိခြင်း                  | • သက်ဆိုင်ရာ<br>ပညာရေး ဦးစီးဌာန<br>နှင့် ချိတ်ဆက်<br>ဆောင်ရွက်ရန်                                                   | - သစ်သားကျောင်း<br>ဆောင် အဆင့်မှ ပညာ<br>ရေးဝန်ကြီးဌာန<br>သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့်<br>ပြန်လည်တည်ဆောက်<br>ပေးရန်                        |
| ၃   | <b>စိုက်ပျိုးရေး</b>                         |                                                                                                   |                                                                |                                                      |                                                                                                                     |                                                                                                                                |
|     | • စိုက်ပျိုးရေး လျော့<br>နည်းလာခြင်း         | • ချောင်း/ မြောင်း<br>ကောများ ရှိလာခြင်း                                                          | • ပြန်လည်တူးဖော်ရန်<br>လမ်းကြောင်းရှိခြင်း                     | • ပြည်သူ<br>အင်အား ဖြင့်<br>မဆောင်ရွက်<br>နိုင်ခြင်း | • စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့်<br>ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်း<br>များအား ချိတ်ဆက်<br>ဆောင်ရွက်ခြင်း                                 | - ချောင်းကော/ မြောင်း<br>ကောများ ပြန်လည်<br>တူးဖော်ရန်                                                                         |
| ၄   | <b>မွေးမြူရေး</b>                            |                                                                                                   |                                                                |                                                      |                                                                                                                     |                                                                                                                                |
|     | • မွေးမြူရေး<br>လုပ်ငန်းတွင်<br>အားနည်းခြင်း | • နည်းပညာ<br>ဝန်ဆောင်မှု<br>အားနည်းခြင်း                                                          | • မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်<br>နိုင်ရန် မြေ အသင့်<br>အတင့်ရှိခြင်း   | • အခါအားလျော်<br>စွာ ကူးစက်<br>ရောဂါ<br>ကျရောက်ခြင်း | • တိမွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊<br>ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့များနှင့်<br>ချိတ်ဆက်၍<br>ဝန်ဆောင်မှုပြည့်ဝစွာ<br>ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်<br>ခြင်း | - မျိုးကောင်းမျိုးသန့်<br>ရရှိရေးနှင့် မွေးမြူရေး<br>ဆိုင်ရာ နည်းပညာ<br>သင်တန်းများပေးရန်၊<br>လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်<br>ပေးနိုင်ရန် |

| စဉ် | ပြဿနာ                                 | အကြောင်းရင်း                                                                           | အခြေအနေ<br>ကောင်းများ                                                                 | အဟန့်အတား<br>နှင့် စိန်ခေါ်မှု                                                        | ဖြေရှင်းမည့်နည်း<br>လမ်းများ                                                                                        | အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်<br>လုပ်ငန်းများ                                                                                |
|-----|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ၅   | လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး                     |                                                                                        |                                                                                       |                                                                                       |                                                                                                                     |                                                                                                                     |
|     | • လူငယ်များ<br>ဗဟုသုတ<br>နည်းပါးခြင်း | • စာကြည့်တိုက်<br>မရှိခြင်း                                                            | • ကျေးရွာမှ လုပ်အား<br>ထည့်ဝင်နိုင်ခြင်း<br>• လူငယ်အများ<br>စာဖတ်ရန် ဝါသနာ<br>ပါခြင်း | • ငွေအင်အား<br>မရှိခြင်း<br>• စာအုပ်များ<br>မရှိခြင်း                                 | • သက်ဆိုင်ရာ ပညာရေး<br>ဦးစီးဌာန၊ အလှူရှင်<br>များနှင့် ချိတ်ဆက်<br>ဆောင်ရွက်ရန်                                     | • ကျေးရွာတွင် ပညာရေး<br>ဦးစီးဌာန သတ်မှတ်ပုံစံ<br>ရှိသည့် စာကြည့်တိုက်<br>တည်ဆောက်ပေးရန်                             |
|     | • အလုပ်အကိုင်<br>အတည်တကျ<br>မရှိခြင်း | • အလုပ်အကိုင် အခွင့်<br>အလမ်း နည်းပါးခြင်း<br>• ကျွမ်းကျင် တက်<br>မြောက်မှု မရှိခြင်း၊ | • အသက်မွေးဝမ်း<br>ကျောင်းလုပ်ငန်းများ<br>နှင့် လက်လှမ်းမီခြင်း                        | • ဦးဆောင်လမ်း<br>ပြမည့်သူမရှိ<br>ခြင်း<br>• အသိပညာပေး<br>လုပ်ငန်းများ<br>မရှိရှိခြင်း | • အသက်မွေးဝမ်း<br>ကျောင်းဆိုင်ရာ<br>လုပ်ငန်းများရရှိရန်<br>ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ<br>အဖွဲ့အစည်းများနှင့်<br>ချိတ်ဆက်ခြင်း | • အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း<br>နည်းပညာသင်တန်းများ<br>ပို့ချပေးခြင်း<br>• အလုပ်အကိုင်<br>အခွင့်အလမ်း<br>များဖန်တီးပေးခြင်း |

## ကိုးကားစာရင်း

- ၁။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရေးလက်စွဲ (တတိယအကြိမ်ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်) ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ။
- ၂။ ၂၀၁၇ ခု ဒီဇင်ဘာလက ရေကျော်ကုန်းကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှ မှတ်စုများ။
- ၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်။